

FEDERATIA ROMANA DE TURISM-ALPINISM
COMISIA CENTRALA DE SPEOLOGIE SPORTIVA

BULETIN SPEOLOGIC

FEDERATIA ROMANA DE TURISM-ALPINISM

COMISIA CENTRALA DE SPEOLOGIE SPORTIVA

BULETIN SPEOLOGIC

INFORMATIV nr.8

BUCURESTI 1984

CERCETĂRI SPEOLOGICE ÎN PERIMETRUL JIUL DE VEST CERNISOARA

George Ponta, Gheorghe Aldica,
Doru Badescu, Cristian Panaiotu,
Adrian Solomon
C.S. „FOCUL VIU”-Bucureşti

Această lucrare revede factorii tectonici și geologici care condiționează hidrologia zonei carstice Jiul de vest-Cernisoara. Este prezentată o marcare cu In-EDTA de 13.350m lungime aeriană și 700m diferență de nivel. Un studiu statistic privind cele 622 peșteri din perimetru, este făcut după un model prezentat de Jacques și Pascale Choppy. Schițele celor mai importante 18 noi descoperiri, precum și o scurtă prezentare a acestora, constituie partea finală a lucrării.

Perimetru cercetat cuprinde întreaga suprafață de calcare din sectorul superior al Jiului de vest și Cernisoara, care din punct de vedere hidrologic, formează un sistem unitar. Datorită unui intens proces de carstificare a acestui masiv, apele de pe suprafață să se infiltrează sau se pierd prin ponoare punctiforme, în subteran. Ele sunt sustrase circulației superficiale, dirijate spre Jiu și ajung pe un traseu subteran să se descarce în bazinul Cernisoarei prin Izvorul Cernei.

Geologia. În alcătuirea geologică a regiunii cercetate se disting două unități tectonice majore: Domeniul Danubian și Pînza Getică. În aria de răspîndire a Domeniului Danubian s-a separat un fundament constituit din sisturi cristaline și roci eruptive precambriene și învelișul sedimentar al acestuia alcătuit din depozite paleozoice, metamorfozate și mezozoice.

Depozitele mezozoice din perimetru încep cu jurasicul inferior, care este reprezentat prin gresii cuarto-feldspatice, siltite, și conglomerate.

Formațiunile jurasic-mediu-apatiene sunt constituite din calcare care dă naștere la masivele morfologice Piatra Iorgovănu lui-Piule-Pleșa, ocupînd aproape în întregime versantul stîng al Jiului de vest (Fig.1), începînd din dreptul văii Buta și pînă în zona izvoarelor, la confluența cu valea Soarbele. Aceste calcar alcătuiesc umplutura unui sinclinal asimetric cu flancul sudic faliat. Acest sinclinal se dezvoltă la sud de vîrful Pleșa, pînă la Lacul Rații. Pachetul de calcare are pe flancul nordic o grosime de 1.500-2.000m, care se reduce atît spre est cît și spre vest.

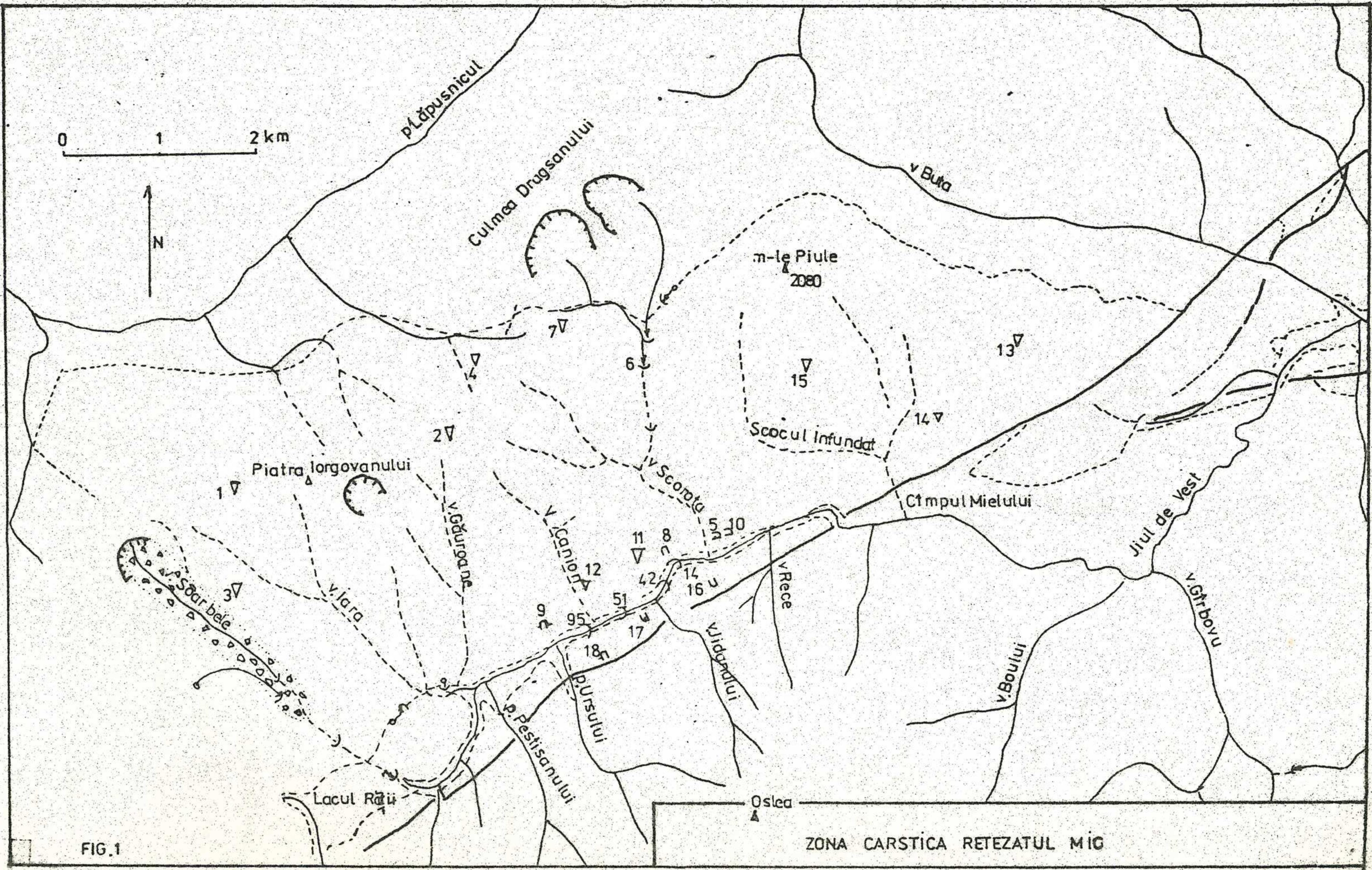
Trangresiv și discordant peste calcare se dispune stiva de roci detritice de vîrstă cretacic superioară, în facies de flis.

Din punct de vedere tectonic, regiunea se caracterizează prin prezența unor dislocații longitudinale, care au determinat formarea grabenului Cerna-Jiu.

Hidrogeologie. Aria de răspîndire a calcarelor în zona Jiul de vest-Cernișoara este de 41km^2 . Pe această suprafață au fost inventariate un număr de 10 ponoare active în cursul anului 1982. Se mai cunosc ponoare inventariate de cercetătorii de la Institutul de speologie și de la I.M.H., care erau colmatate parțial în această perioadă.

Ponorul din Scocul Mare al Jiului (punct de pierdere, 10m amonte de confluența cu valea Ursului) a fost marcat cu trăsori chimici de I. Povară (1.974) și ulterior de S. Bulgăr (1.979), care au demonstrat circulația subterană spre izvorul Cernei și au trasat cumpăna de ape hidrogeologice dintre cele două bazine.

In anul 1982, I.P.G.G. Bucuresti în colaborare cu I.F.I.N Bucuresti a făcut o marcăre cu In-EDTA în pororul de pe valea Scorota, cel mai îndepărtat punct de izvorul Cernei (13.350m linie aeriană,

700m denivelare). Măsurătorile efectuate au arătat că traserul a fost direcționat numai spre Izvorul Cernei. Primele molecule de traser au apărut după 10 zile de la marcarea(Fig.2), fiind aduse de o puternică viitură(Fig.3),iar ultimele molecule au trecut după 38 zile.(I.Gaspar-1983).

Pe graficul din Fig.2 se poate observa curba de variație a concentrației de traser în timp.Timpul de curgere scurt între ponor și resurgență ne permite să presupunem că o bună parte a traseului subteran al rîului are curgere liberă.

Trasări repetate efectuate în ponoarele intermediare ar fi utile pentru determinarea pe secțiuni a tipului de curgere al apei pe acest traseu subteran.

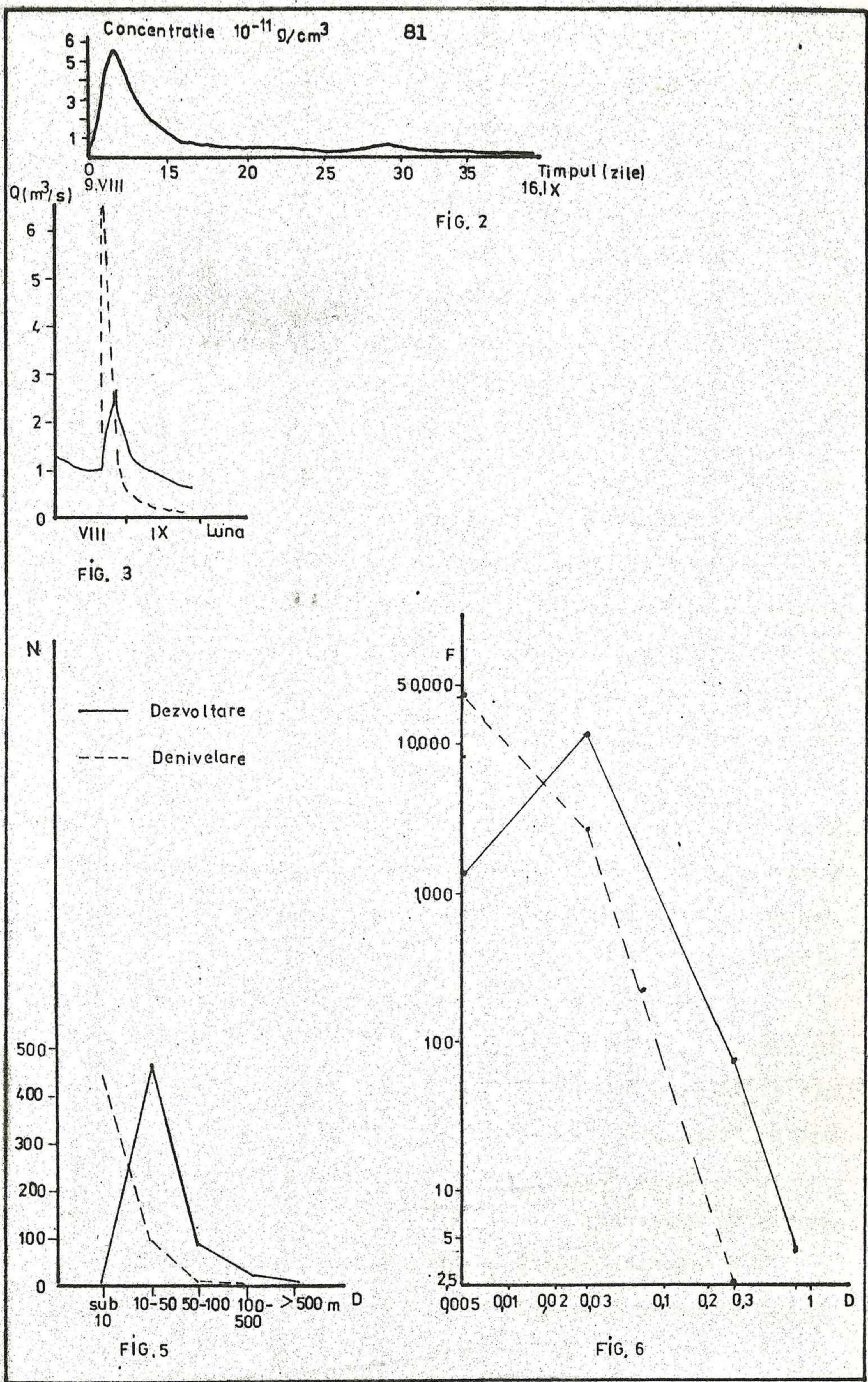
Din diagramă mai putem desprinde că traseul subteran este liniar,fără sisteme anexe majore.Al doilea pic, de dimensiuni mult mai reduse decât primul îl punem pe seama unei a doua viituri.

Traseul liniar ar explica rolul major în acest drenaj al faliei Cerna-Jiu. În acelaș sens putem aminti că o analiză chimică a probei de apă recoltată la Izvorul Cernei arată că această își păstrează caracterul bicarbonat calcic-sodic din zona ponorului Scorota și nu este o apă bicarbonată calcică pură ceeace poate constitui o dovadă că circulația subterană a apei nu se realizează exclusiv prin calcare,ci la contactul acestora cu șisturile cristaline de-a lungul faliei majore Cerna-Jiu.

Repartiția peșterilor din perimetru Jiul de vest-Cernisora

In acest perimetru se cunosc 622 de peșteri. Dispunerea lor spațială este condiționată de mai mulți factori care vor fi prezentati în rîndurile următoare.

In primul rînd trebuie să amintim că munții Retezat au un relief modelat în trei etape(E.de Martonne-l.907), alcătuit din trei platforme de eroziune-platforma Borăscu de vîrstă eocenă,la peste

1.800m altitudine, platforma Rîul Ses, de vîrstă pliocenă, între 1.800m și 1.400m, și platforma pleistocenă dezvoltată la cca. 1000m altitudine.

Pesterile din Retezatul Mic se pot împărți pe trei nivele, echivalente altimetric cu cele trei platforme de eroziune.

Nivelul corespunzător platformei Borăscu prezintă un număr relativ mic de pesteri, toate cu dezvoltare verticală. Aceiași caracteristică o prezintă și nivelul imediat următor, corespunzător platformei Rîul Ses, în care se dezvoltă avene cu denivelare medie de 50-60m. Este posibil ca o parte din acestea să prezinte denivelări mai mari, dar inpenetrabile, datorită dopurilor de zăpadă, care nu se topesc niciodată din cauza altitudinii.

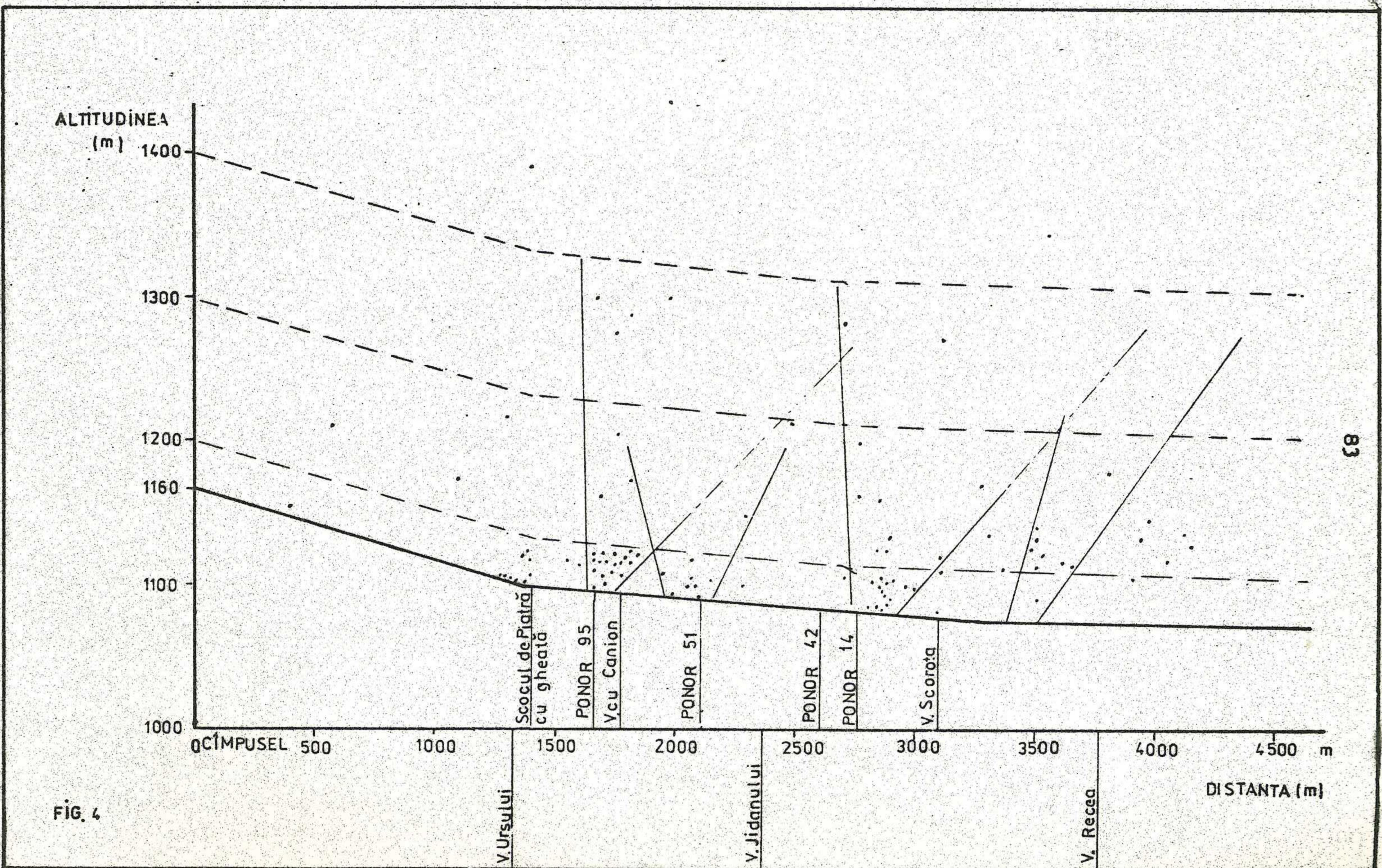
Nivelului trei îi corespund 90% din pesterile acestui perimetru. Ele se dezvoltă în versanții Jiului la o altitudine relativă de pînă la 100m. Majoritatea sunt pesteri tipice de versant, de dimensiuni reduse, formate pe fracturile de sprijin ale faliei majore Cerna-Jiu.

Pe nivelul trei de dezvoltare a pesterilor s-a încercat gruparea lor pe mai multe etaje. S-a reușit să se desprindă trei etaje, (Fig.4), care însă nu sunt concludente, deoarece la multe din pesteri altitudinea relativă a fost apreciată și nu măsurată cu altimetrul.

Din Fig.4 ne putem da seama că pesterile sunt grupate în jurul celor trei ponoare (atît pe orizontală, cât și pe verticală), cât și în zona de confluență cu rîurile tributare care s-au format pe fracturile de sprijin ale faliei majore.

In concluzie, abundența maximă de pesteri este la intersecția de fracturi.

Raportul dintre numărul de pesteri grupate de-a lungul Jiului și numărul de pesteri din versantul sudic al calcarelor

este mare. În versantul sudic sînt localizate numai patru peșteri, din care numai una are dimensiuni de peste 100m și constituie o dovadă a drenajului de la sud la nord.

Din această cauză presupunem existența unui complex de fracturi majore în zona calcarelor din Jiu, din care face parte falia ce constituie limita calcar-impermeabil (la sud) precum și cea în lungul căreia și-a stabilit cursul rîul Jiu, cu multimea de ponoare active și fosile. Totodată trebuie să scoatem în evidență rolul fracturilor de sprijin, corespunzătoare acestui complex, pe care s-au dezvoltat afluentii de dreapta ai Jiului.

Studiul statistic al peșterilor din perimetrul Jiului de vest-Cernișoara

Studiul statistic al frecvenței peșterilor într-un anumit areal în funcție de dezvoltarea sau denivelarea lor a fost examinat pentru prima dată de R.E.Curl (1.966). Jacques și Pascale Choppy (1.981) au aplicat acest studiu la mariile peșteri ale lumii și au confirmat valabilitatea legităților emise.

Utilizînd datele cuprinse în Catalogul peșterilor din România (C.Goran-1.982) am folosit concluziile lucrărilor mai sus amintite, la perimetrul carstic Jiul de vest-Cernișoara. Sinteză datelor referitoare la cavitățile din acest perimetru sînt prezentate în tabelul 1. (vezi tab.1)

Din totalul de 622 de peșteri și avene cuprinse în cadrul la 32 nu este cunoscută lungimea, iar la alte 73 nu este determinată denivelarea. Din tabelul 1 rezultă în mod evident că peșterile avînd dezvoltarea sub 10m nu au fost aproape deloc inventariate și deci nu pot fi luate în considerare în calculele statistice. Din aceeași cauză este afectată și analiza statistică a cavităților cu denivelare mai mică de 10m.

TABELUL 1

NR	COD	NUMAR DE PESTERI										TOTAL	
		DEZVOLTARE					DENIVELARE						
		SUB 10m	10- 50m	50- 100m	100- 500m	500- 1000m	SUB 10m	10- 50m	50- 100m	100- 200m			
2140	3	129	16	10	2	109	26	1	0	167			
2141	0	81	39	6	0	92	20	0	0	128			
2110	0	58	4	3	0	56	4	0	0	66			
2101	1	8	0	0	0	6	4	0	0	10			
2102	0	1	0	0	0	1	0	1	0	3			
2103	3	25	3	1	0	24	8	3	0	38			
2104	1	36	1	4	0	28	11	2	1	45			
2105	5	114	16	7	0	110	17	3	0	142			
2106	0	17	6	0	0	14	7	1	0	23			
Total		13	459	85	31	2	440	97	11	1	622		

TABELUL 2

Clas.	Nr.P.	Interv.	Pct.	Frecv.	Clas.	Nr.P.	Interv	Pct.	Frecv
(K)	Clas.	(F)			(K)	Clas.	(F)		
0	13	0,01	0,005	1300	0	440	0,01	0,005	44000
0,01	459	0,04	0,03	11475	0,01	97	0,04	0,03	2425
0,05	85	0,05	0,075	1700	0,05	11	0,05	0,075	220
0,1	31	0,4	0,3	77,5	0,1	1	0,4	0,3	2,5
0,5	2	0,5	0,75	4	-	-	-	-	-

Peșterile au fost împărțite pe intervale de dezvoltare sau denivelare, formând niște clase. De exemplu în clasa 0,01km sunt cuprinse peșteri avînd lungimea de la 10m la 49m. Punctul reprezentativ al fiecărei clase este dat de media aritmetică a limitelor intervalului care definește clasa.

Frecvența(F) se definește ca raportul dintre numărul de peșteri al unei clase și mărimea intervalului corespunzător măsurat în kilometri. Între frecvență și parametrul dezvoltare sau denivelare a unui sistem de cavități există următoarea relație:

$$D^n \times F = K \quad (1)$$

unde n și K sunt niște constante pentru acest sistem.

Reprezentînd grafic în scara logaritmică F funcție de D se determină n , care este panta dreptei.

$$\lg F = n \lg D + C \quad (2)$$

unde $C = \lg k$ este o constantă.

In figura 5 am reprezentat grafic distribuția de peșteri conform datelor din tabelul 1, iar în figura 6 am reprezentat în scară logaritmică relația(1) folosind aceleasi date. Pe abscisă am utilizat valoarea punctului reprezentativ al fiecărei clase.

Datele prelucrate sînt prezentate în tabelul 2(vezi tab.2)

După cum se observă din graficul din figura 6 punctele se asează aproximativ pe niște drepte avînd pantele de $n = 2,17$ (65°) pentru dezvoltare și respectiv $n = 2,61$ (69°) pentru denivelare.

Concluzii. În situația în care unele valori corespunzătoare unei clase nu se înscriu pe curba caracteristică, nu înseamnă că acest studiu este deficitar, ci putem să considerăm că numărul de peșteri din clasa respectivă este mult mai mare decît cel care se cunoaște în prezent. Prelungind cele două linii corespunzătoare dezvoltării și denivelării spre zona peșterilor mari, vom observa,

conform acestei teorii, că potențialul carstic al perimetrlui nu ne va da satisfacția unui sistem carstic de mari dimensiuni.

Această concluzie este în opoziție cu aceea care rezultă din trasarea cu indiu, care stabilește o viteză de curgere mare, caracteristică unor rețele penetrabile, de mari dimensiuni. Sperăm să fie valabilă ultima concluzie.

In cele ce urmează vom prezenta pe scurt 18 din cele mai importante descoperiri din acest perimetru. Pentru conformitate, la fiecare din peșteri, în dreapta va fi notat numele celui care a dat informația la cavitatea descoperită. Ordinea de prezentare este cea cuprinsă în catalogul peșterilor din România.

Numărul de ordine corespunde cu localizarea pe hartă.

1. Avenul nr.1 din curmătura Stănuleti 2103/2 fig.7-

G. Ponta

Istoric. Avenul este descoperit de F.V. în anul 1971. Este recartat în anul 1981 de o echipă condusă de Tiberiu Tulucan.

Localizare. Avenul este localizat sub vîrful Capra de Fer, în versantul stîng al uneia din văile de la obîrgia Iarei. Este așezat sub poteaca turistică care leagă Vf. Piatra Iorgovanului de Vf. Paltina.

Dimensiuni. L = 57m, D = 32,5m, E = 22m, Cr = 2,6m, Aa = 1920m, Ar = 170m

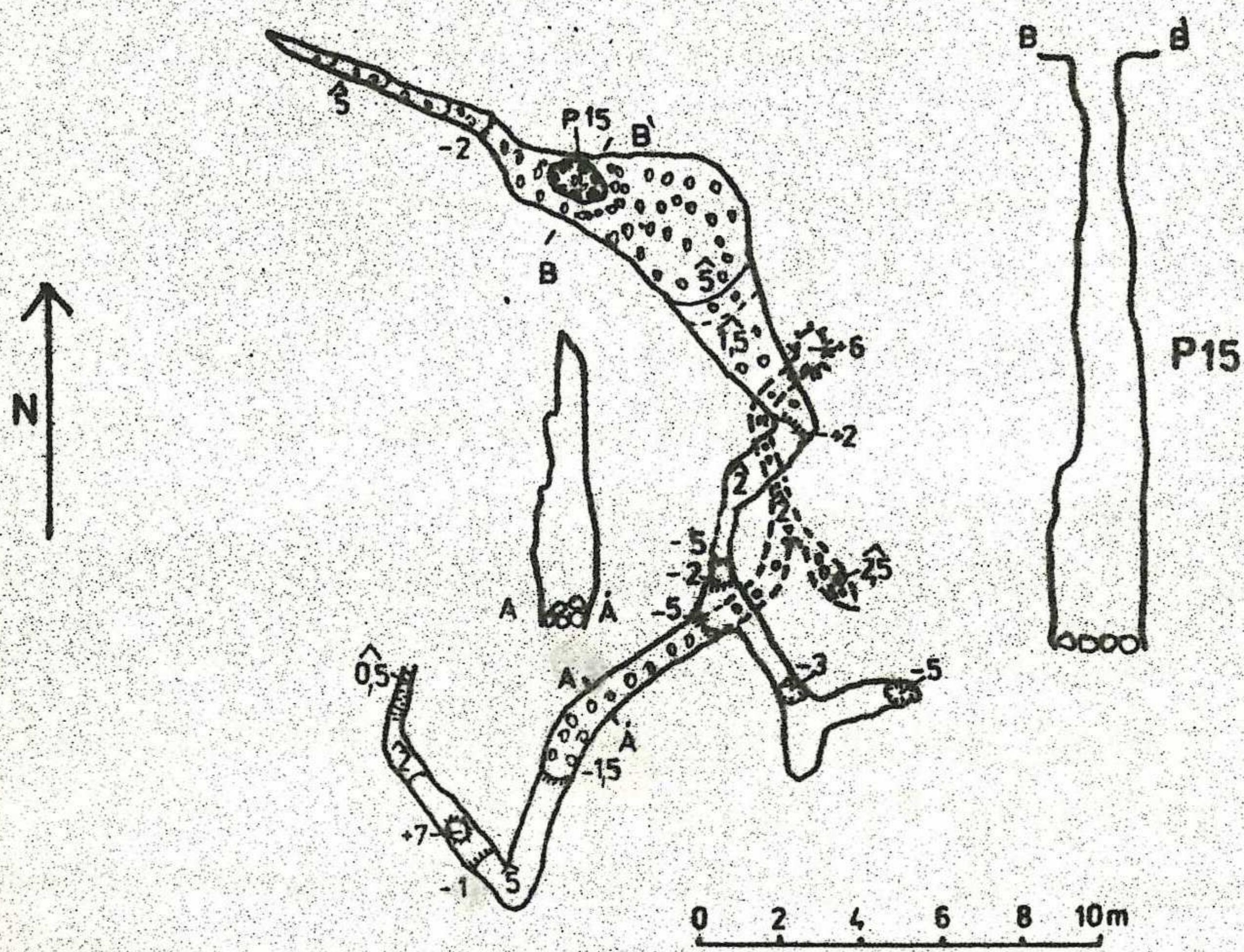
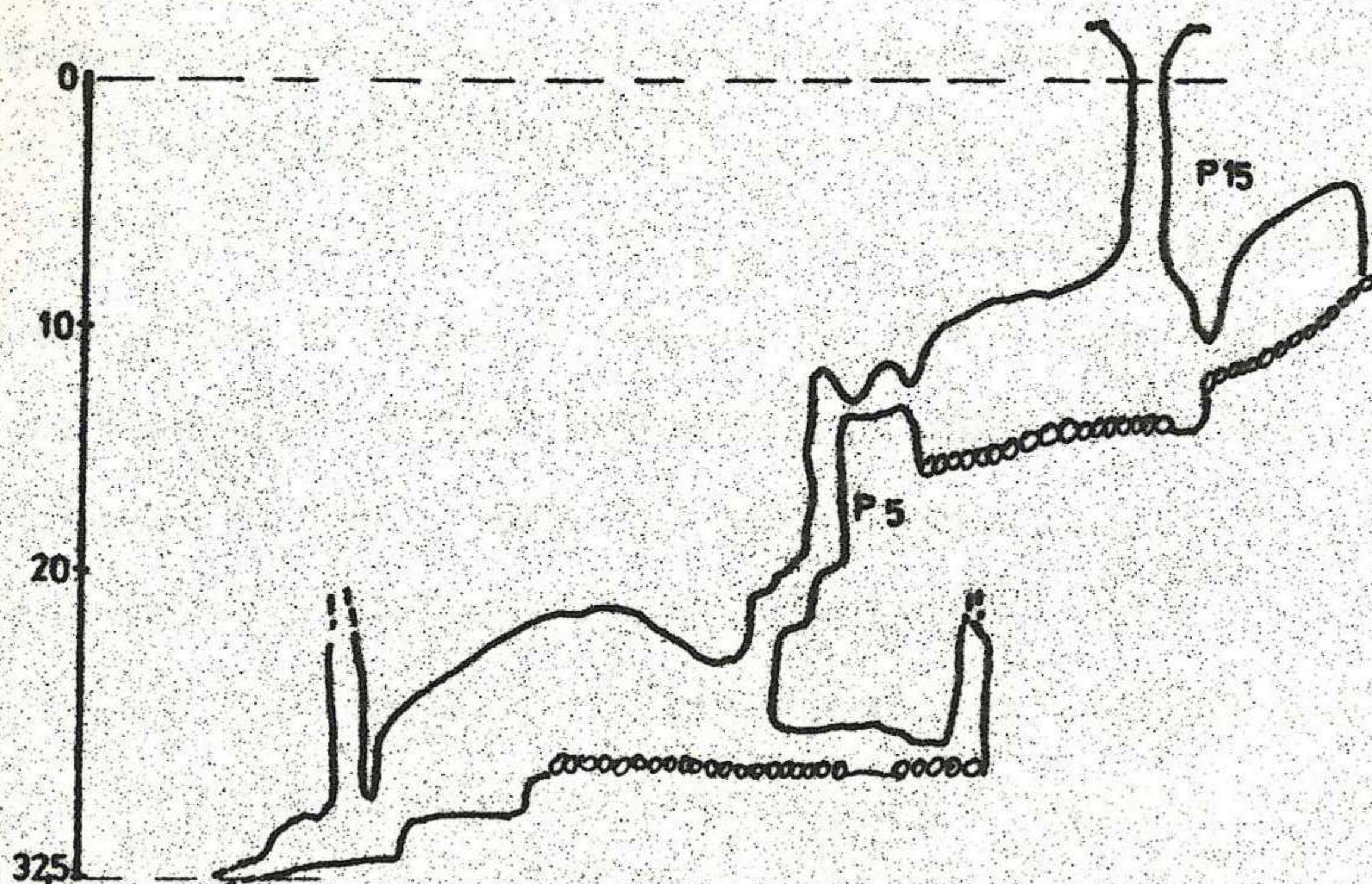
Descrierea. Avenul prezintă o succesiune de puțuri de mici dimensiuni, ceea ce îi conferă o secțiune tipică marilor cavitați verticale. La baza acestor puturi se găsesc săli de dimensiuni reduse.

2. Avenul mare cu zăpadă din Albele-Găuroane 2103/15-

fig.8-C. Lascu și G. Ponta

Istoric. Avenul a fost descoperit în data de 5 august 1980 de Camelia Angelescu, Mihai Jiboteanu, Cristian Lascu și explorat în ziua următoare de Tiberiu Tulucan, Cristian Lascu, George Ponta, Horia Chirita, Stefan Hanumolo

88

Localizare. Avenul este situat sub Vf. Albele, la altitudinea absolută(Aa) de 1890m, pe versantul dinspre Jiul de vest, la aprox.100m sud de poarta turistică cabana Buta-Piatra Iorgovanului. Cu toate că deschiderea avenului, cu dimensiunile de 25x20m este dintre cele mai impresionante, ea este relativ greu de găsit, fiind mascată între pâlcurile de jepi.

Dimensiuni. L=195,6m, D=84,5m, E=20m, Cr=9,75m, Aa=1890m, Ar=750m

Descrierea. Deschiderea avenului permite coborîrea unei verticale de 10m pînă pe un dop de zăpadă. Între aceasta și perete se deschide o rîmaie de 10m denivelare, baza verticalei fiind într-o sala de proporții, cu podeaua formată din zăpadă și gheată, care este continuarea dopului de zăpadă de la baza primei săritori. (în anul următor, legătura dintre cele două săli era făcută pe toată lățimea galeriei, dispărînd (topindu-se) verticală a două de 10m).

A doua rîmaie care conduce spre fundul avenului era înghețată-inpenetrabilă). Din această sală cu zăpadă se desprinde o a doua rîmaie, care de la baza puțului precedent are o denivelare de -34m extremitatea inferioară a verticalei fiind pe o creastă de zăpadă de 55m lungime, 20m lățime, în pantă de 30° , la capătul ei putîndu-se vedea adevăratul fund al avenului, acoperit cu pietris și cîțva bolovani mari. Sala are dimensiuni mari, înălțimea tavanului fiind apreciată la aprox.20m.

Acest aven ridică probleme interesante privind mecanismul acumulării zăpezii și gheții. Există și posibilitatea stocării de informații climatice. Este cel mai mare ghețar explorat din Carpații Meridionali.

3.Avenul Mare de sub Iara 2103/18-fig.9 G.Ponta

Istoric. Avenul a fost descoperit de F.V. în anul 1971 și localizat în bazinul Soarbele. În anul 1981 a fost recartat și localizat corect. Recartarea a fost făcută de o echipă condusă de A.Solomon

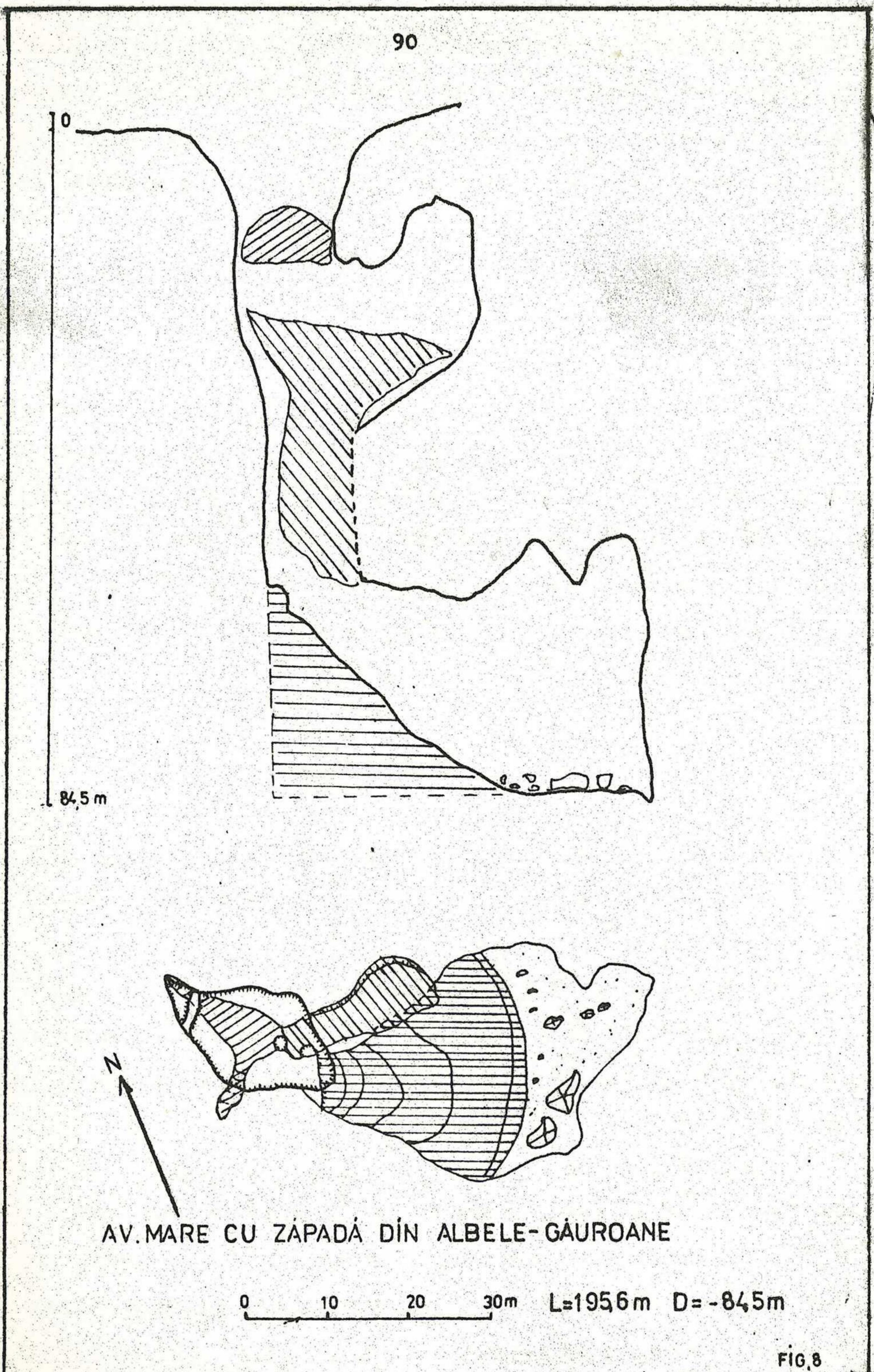
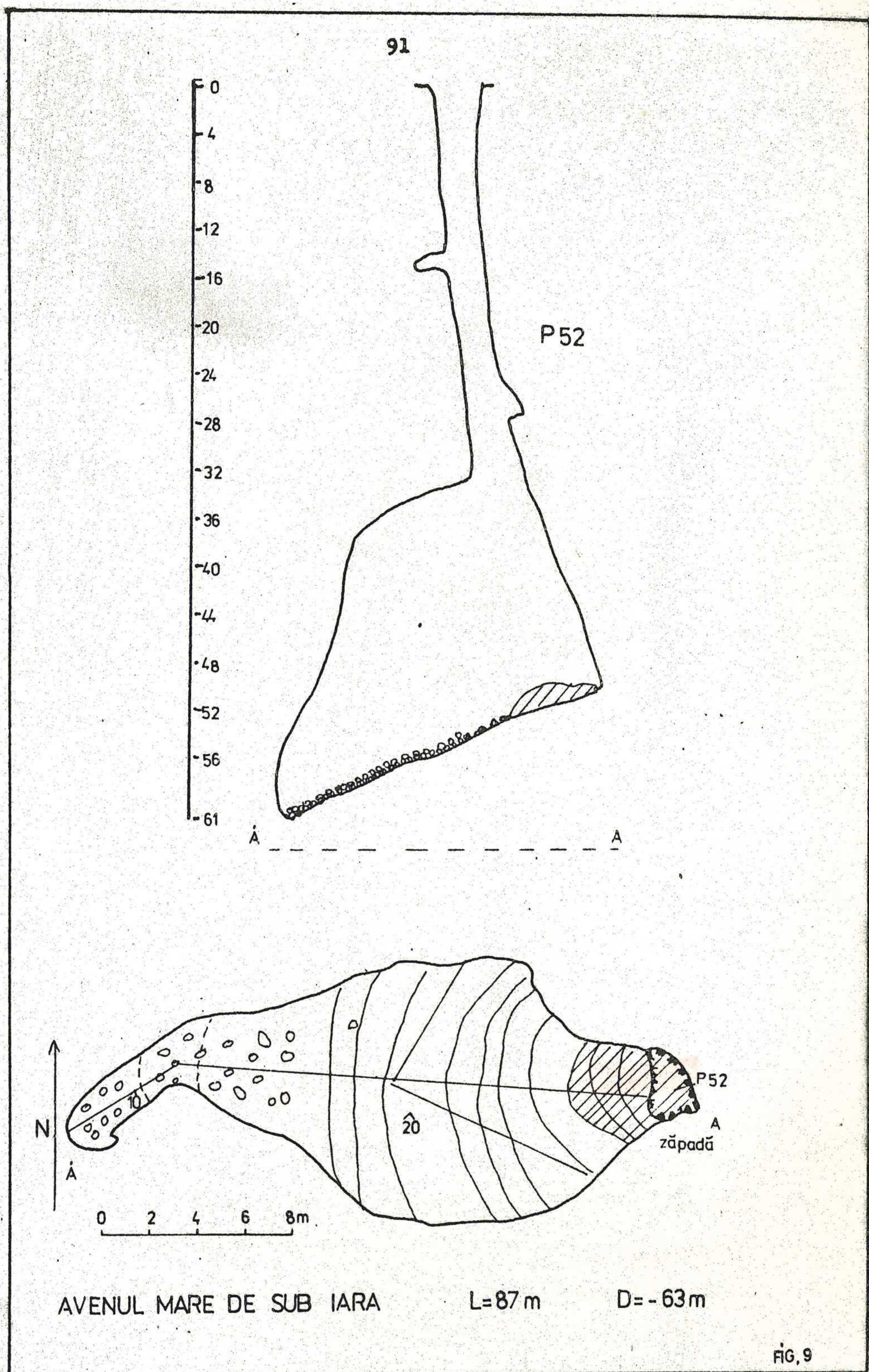

FIG.8

Localizarea. Avenul este situat în apropierea cumpenei de ape dintră bazinul Soarbele și bazinul Iara, în versantul drept al Iarei.

Dimensiuni. L=87m, D=-63m, E=26,5m, Cr=3,3m, Aa=1700m, Ar=400m

Descriere. Avenul este format dintr-un puț de 59m, aproape vertical care are la bază o sală în pantă, care coboară pînă la cota -63m. Podeaua sălii este acoperită cu bolovani. Terminusul este fund de sac.

4. Avenul de sub Albele-2104/1-fig.10-G.Ponta

Istoric. A fost descoperit de Adrian Solomon, Horia Chirita, Stefan Hanumolo, în sept. 1979. Cartat în anul 1981 de echipa Tiberiu Tulucan, Alina Tulucan.

Localizare. Avenul se află în potea turistică, cabana Buta-Piatra Iorgovanului, în apropierea izvorului Bolborosi.

Dimensiuni. L=50m, D=28m, E= 35m, Cr=1,4m, Aa=1853m, Ar=0

Descriere. Avenul este format dintr-o galerie unică în pantă, care în partea finală are cîteva săritori de mici dimensiuni. Lățimea galeriei scade progresiv de la exterior spre interior.

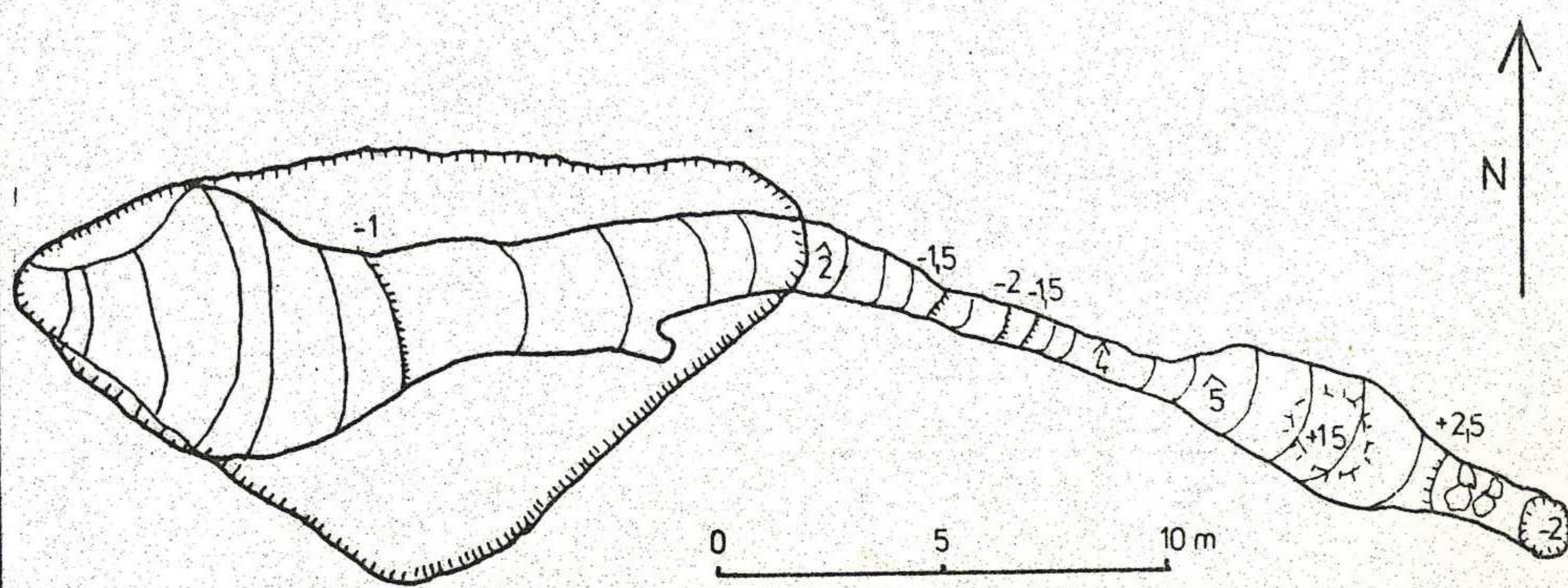
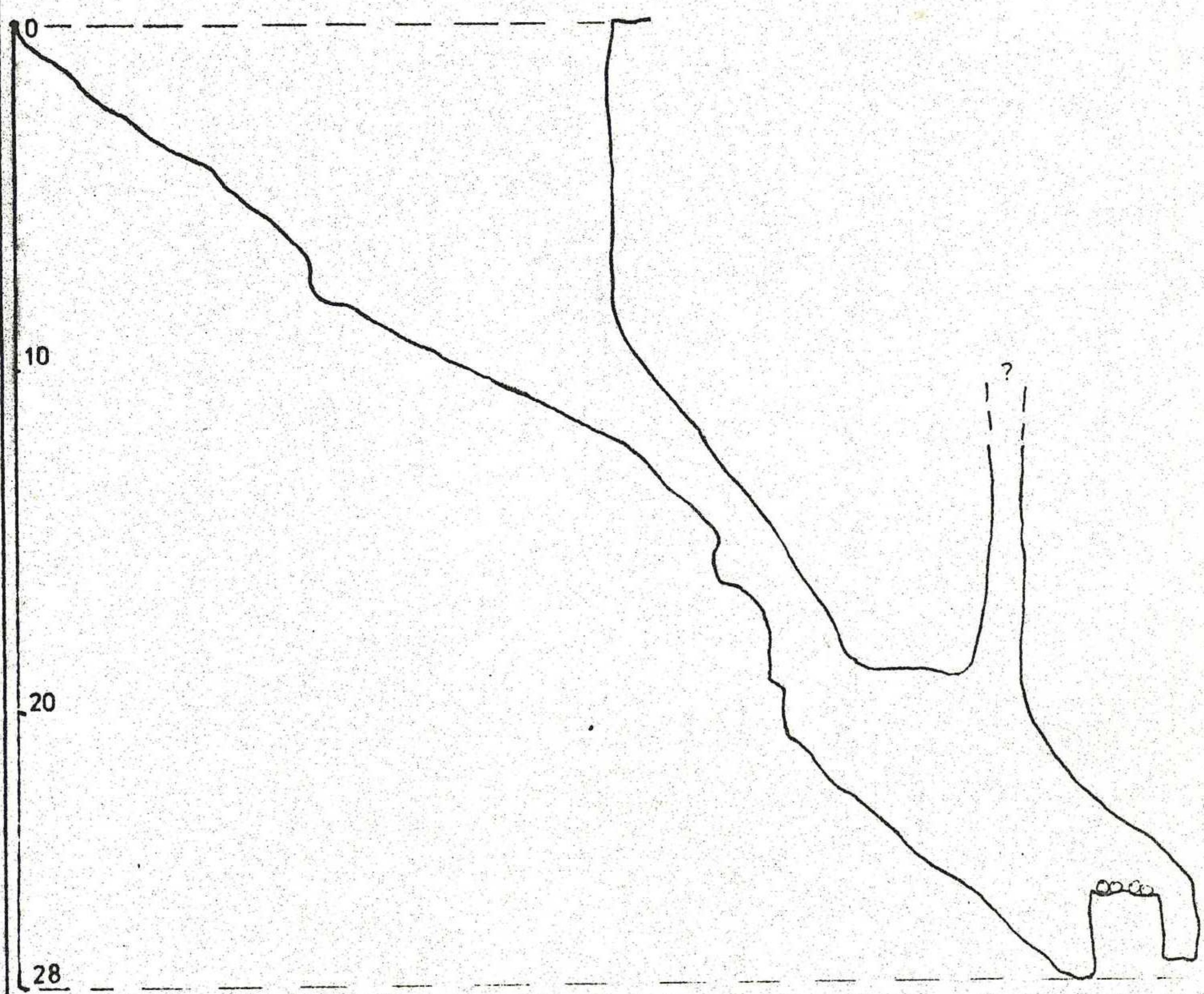
5. Peștera nr.4 din Scocul Scorotei-2104/26-fig.11-G.Ponta

Istoric. Peștera a fost descoperită de Dan Popescu în anul 1980 și cartată de o echipă F.V.

Localizarea. Deschiderea peșterii este situată în versantul stîng al Scorotei, la 100m în amonte de confluența acesteia cu Jiul de vest.

Dimensiuni. L=377,2m, D= 26m, E= 48m, Cr=7,8m, Aa=1150m, Ar= 50m

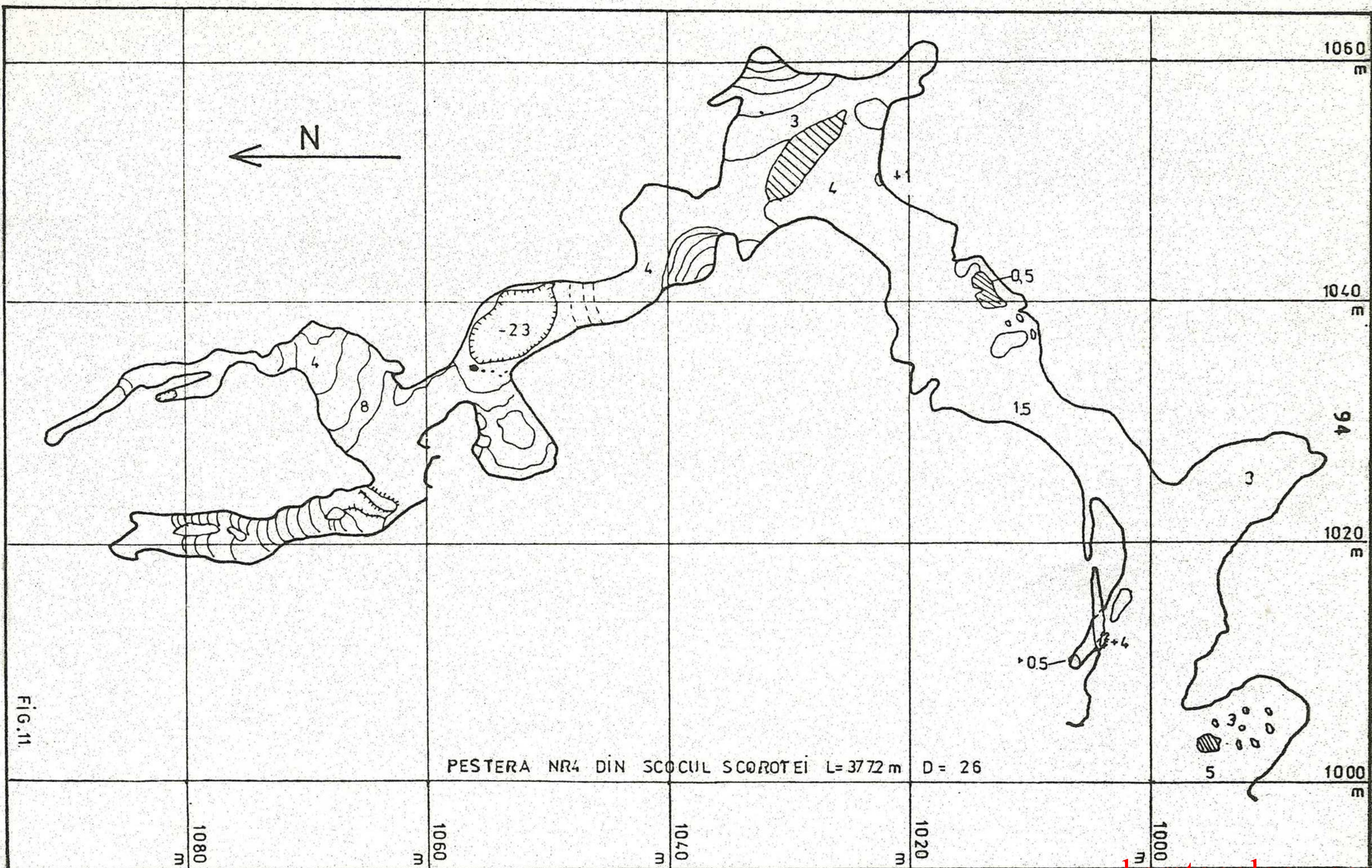
Descriere. Peștera are două deschideri de dimensiuni mari (10x6,5x5m) care se unesc în spatele unui pilier în galeria principală a peșterii. În prima secțiune aceasta este o galerie unică, care se ramifică în două într-o sală, cele două ramuri dînd naștere unui pilier central. Această sală este concreționată. Extremitatea nord-vestică a sălii este formată de un puț cu o denivelare de -23m cu

AVENUL DE SUB VF ALBELE

 $L=50\text{m}$ $D=-28\text{ m}$

FIG.10.

terminusul în fund de sac. În partea opusă puțului (traversarea puțului) se găsește sala finală care are două ramuri descendente în pantă și un diverticol ascendent colmatat cu argilă. Genetic, peștera este o meandrare a văii Scorota. În prima fază, deschiderile actuale ale peșterii au funcționat ca resurgență, iar odată cu schimbarea nivelului de bază al regiunii, au rămas ca nivel fosil, drenul principal pierzîndu-se prin puțul din sectorul central al peșterii.

6. Avenul ponor din Scocul Scorotei cu apă-2104/30

fig.12-G.Ponta

Istoric. Avenul constituie ponorul principal al văii Scorota. A fost decolmatat în anul 1981 de o echipă F.V. Cartat de Gabriel Ionescu, Valentin Popescu și Iaroslav Zoldfay.

Localizare. Avenul se află situat în talvegul văii Scorota, la aprox. 1,5km amonte de confluența acesteia cu Jiul de vest. Este ponorul în care a fost efectuată marcarea cu In-EDTA.

Dimensiuni. L=18m, D=-14m, E=10m, Cr=1,8m, Aa=1390m, Ar=0m

Descriere. Avenul este format pe o fractură, care a generat o verticală de 14m, la baza căreia, rîul se pierde într-un sifon. Decolmatarea acestui ponor, în care se pierde un debit mediu de 25 l/s, constituie calea cea mai simplă de a intra în sistemul carstic

7. Avenul mare din plaiul Drăgsanilor-2104/45-

fig.13-G.Ponta

Istoric. A fost descoperit de Valentin Popescu și cartat în 13 august 1981 de o echipă F.V.

Localizare. Avenul este situat la obîrșia văii Scorota, pe interfluviul dintre Scorota Verde și Scorota Seacă.

Dimensiuni. L=109,5m, D=56,5m, E=32m, Cr=3,4m, Aa=1810m, Ar=0

Descriere. Avenul are o deschidere de 4x1,5m de formă ovală prin care se ajunge (după coborîrea unei săritori de 3m) pe buza unui

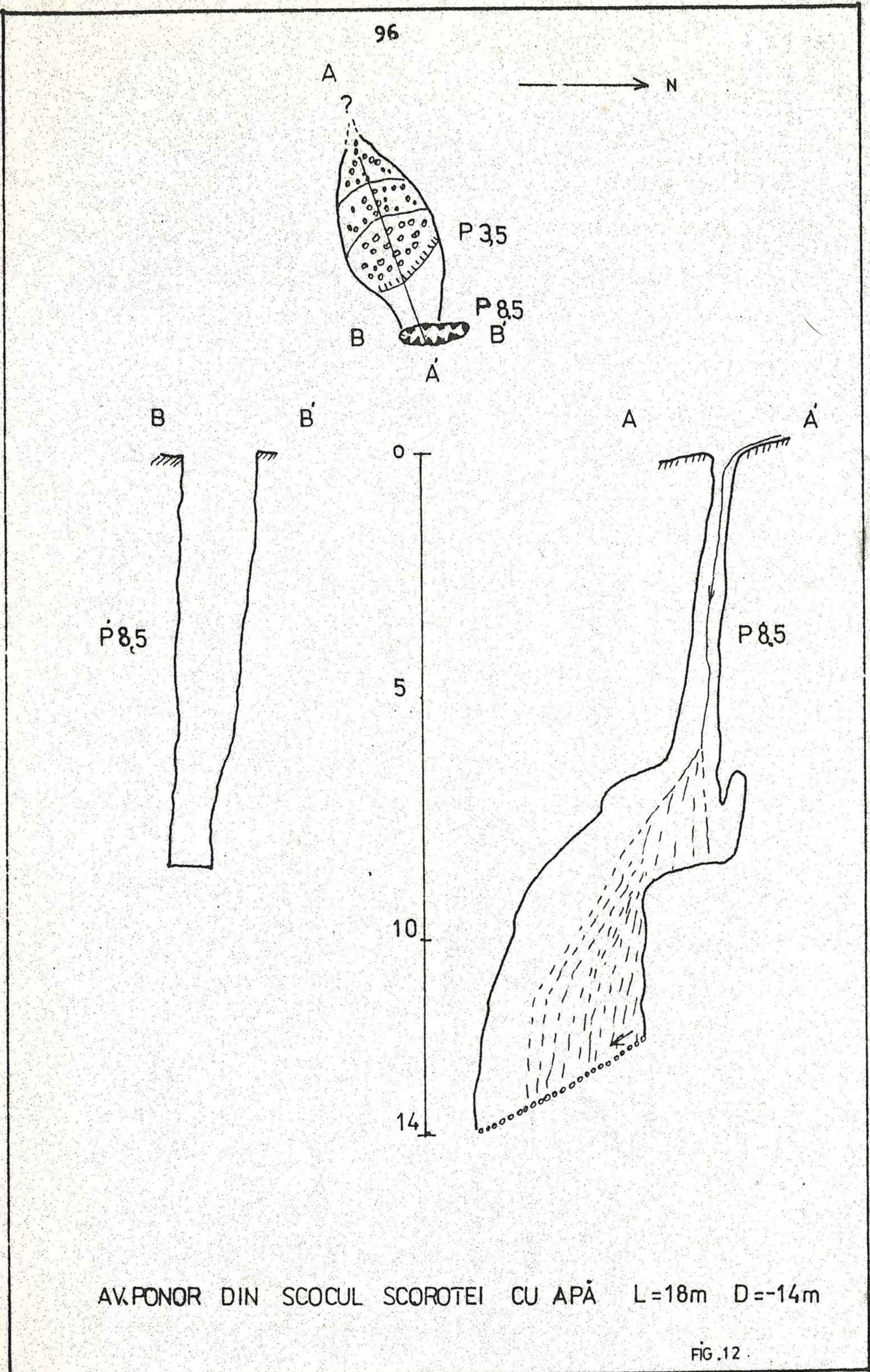
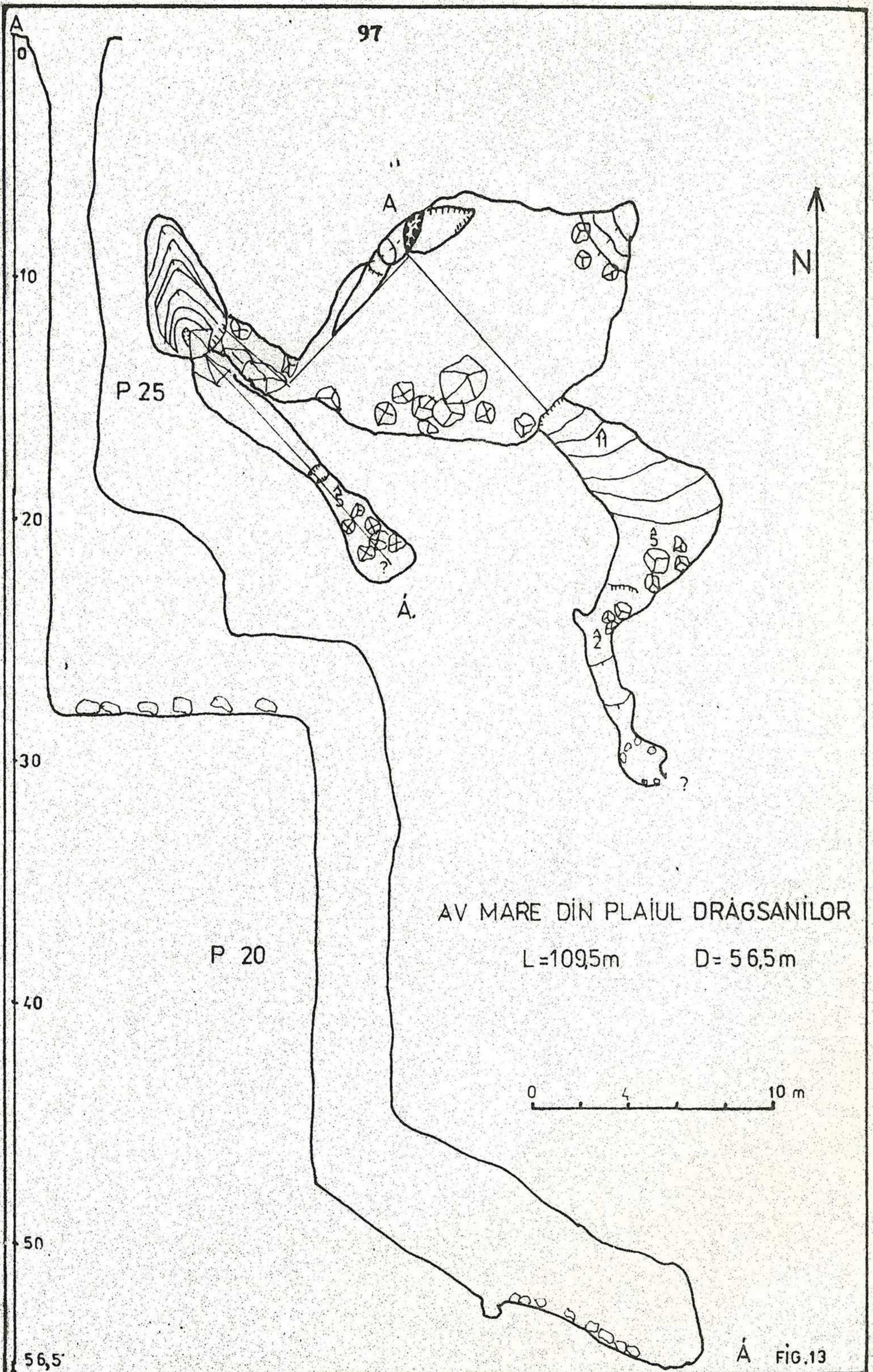

FIG.12.

puț de 25m. La baza acestuia se află o sală de dimensiuni mari, cu podeaua acoperită cu blocuri. Din sală se desprind două galerii. Una este orientată sud-est, cu podeaua în pantă, acoperită cu pietrișuri, cu un terminus îngust, impenetrabil.

A doua ramificație este spre vest, formată dintr-un alt doilea puț de -20m, la baza căruia este o sală ovală, în pantă, care se continuă cu o galerie terminată în final cu o sală cu blocuri.

Peștera nr.5 de deasupra ponorului 4-2105/19-fig.14

Cristian Panaiotu

Sinonime. Peștera Mare din Dîlma cu brazi.

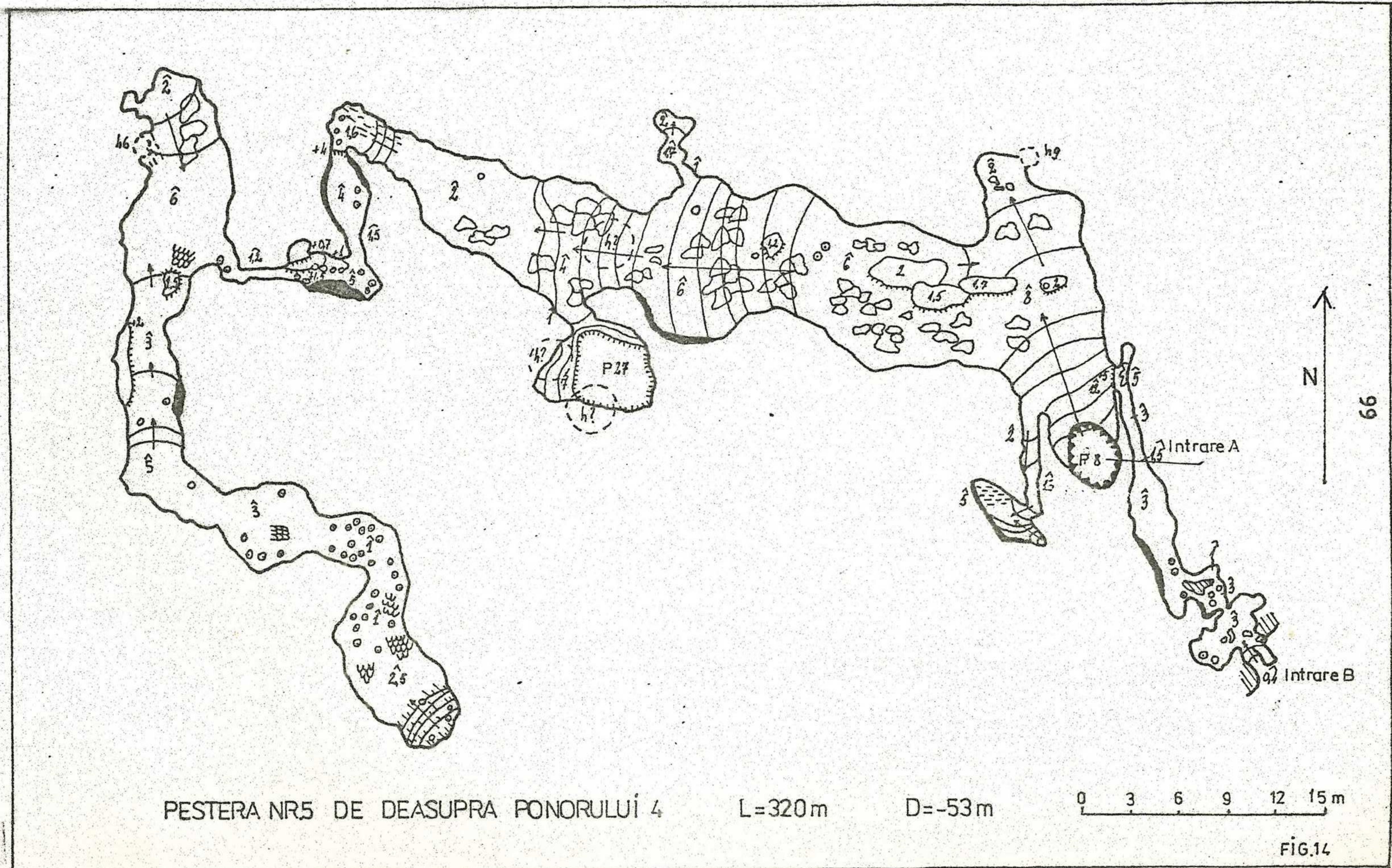
Istoric. Peștera a fost descoperită de Roată Sorin în anul 1980.

Localizare. Peștera este dezvoltată în versantul stîng al Jiului de vest, la 200m aval de confluență cu valea Jidanului. Cele două deschideri ale peșterii ($0,4 \times 0,5$ și 4×3 m) apar la altitudinea relativă de 45m, deasupra peretului de calcar, sub care este ponorul principal al Jiului.

Dimensiuni L=320m, D= 53m, E= 86m, Cr= 3,7m, Aa= 1155m, Ar= 45m

Descriere. Deschiderea mare a peșterii permite coborîrea unei verticale de -8m, a cărei bază este într-o sală de $24 \times 20 \times 8$ m, cu podeaua acoperită cu prăbușiri din tavan. Extremitatea vestică a acestei săli se continuă cu galeria principală a peșterii, din care se desprinde un diverticul scurt, în care există un puț de -27m, terminusul acestuia fiind colmatat cu bolovani. De la această ramificație, galeria principală își reduce treptat dimensiunile, în timp ce cantitatea de formațiuni este mai abundantă. Terminusul este colmatat de o scurgere parietală, în fața căreia podeaua este acoperită cu gururi.

Peștera este amplasată deasupra ponorului activ al Jiului, planul peșterii sugerînd ideea că aceasta a funcționat ca ponor, galeria formînd un fel de meandru la cursul actual al

Jiului. Dar, panta acestui meandru este spre amonte și constituie o dovadă a curgerii acestor ape spre izvorul Cernei din perioade mai îndepărtate.

9. Peștera nr.1 amonte de ponorul 1-2105/93-fig.15

G. Ponta

Istoric. Peștera este descoperită în anul 1981 de membrii cercului F.V. Este cartată de o echipă condusă de Gabriel Ionescu.

Localizare. Peștera este situată în versantul stîng al Jiului de vest, în apropierea confluencei văii Ursului cu Jiul.

Dimensiuni. L=266m, D=-11,5m, E= 36m, Cr=7,3m, Aa=1160m, Ar=60m

Descriere. Peștera este formată dintr-o galerie unică, de dimensiuni medii, ușor meandrată, dînd impresia că a funcționat ca ponor.

Planul peșterii sugerează un drenaj al Jiului spre izvorul Cernei. Este concreționată.

10. Peștera Ursului din Cracul Stîna Tomii-2105/100

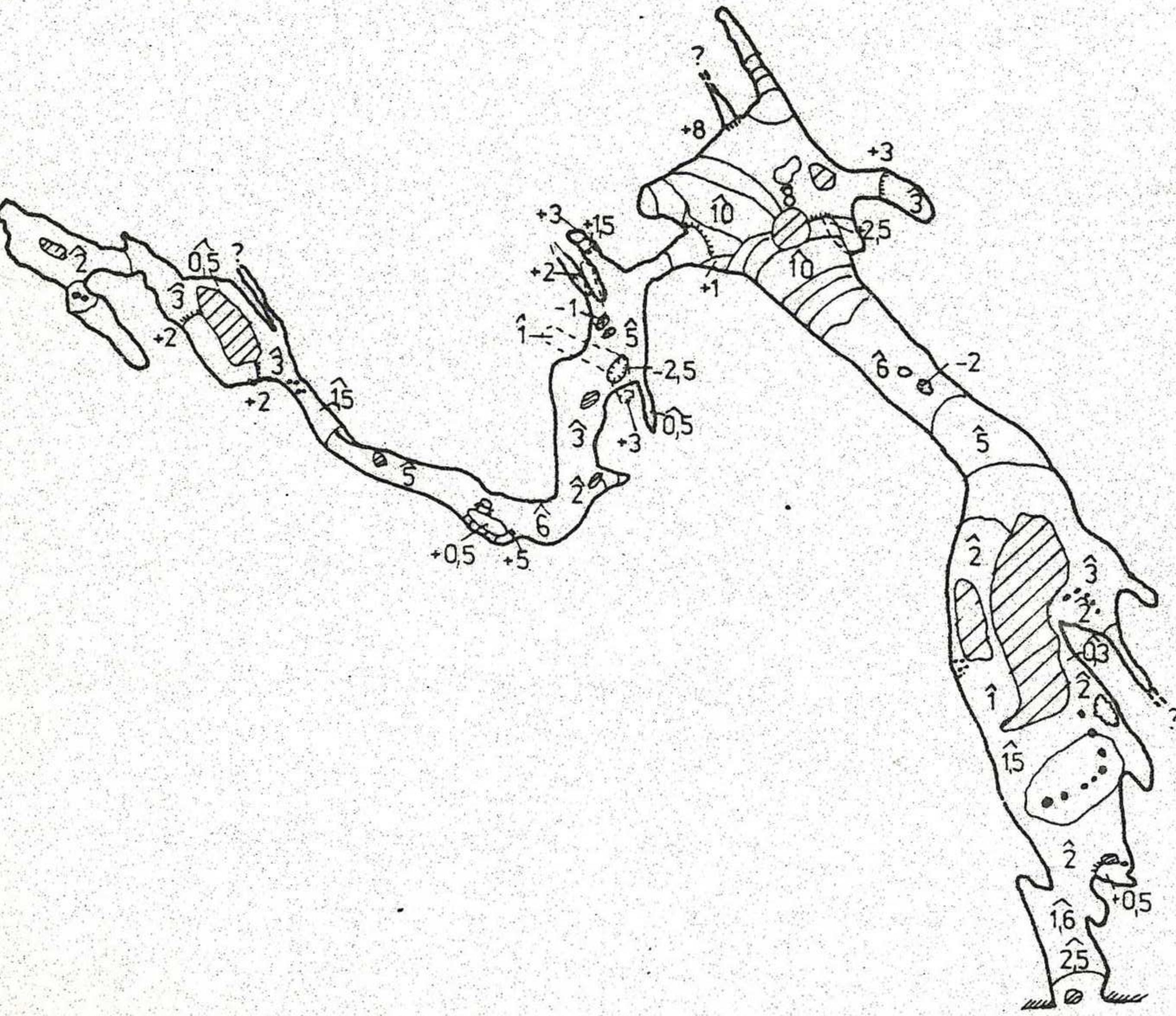
fig.16-C.Panaiotu

Istoric. Peștera a fost descoperită în august 1981 de o echipă F.V. Este cartată de o echipă condusă de Cristian Panaiotu.

Localizare. Peștera este situată pe prima vale seacă din versantul stîng al Jiului, aval de confluența cu valea Scorota.

Dimensiuni. L=376m, D= 63m, E= 78m, Cr=4,8m, Aa=1120m, Ar=60m

Descriere. Peștera este dezvoltată pe patru etaje. Etajul I este format din galeria de acces, numită de descoperitori, galeria Ursului, care are o verticală de -6m, la baza căreia se dezvoltă nivelul II al peșterii. Aceasta ocupă o suprafață mare, formată din trei săli-Sala Ursoaicei, Sala Lacului Mort și Sala de ciocolată. Partea superioară a acestui etaj prezintă un fel de prelungire a galeriei de acces, cel puțin ca altimetrie, sub forma unei platforme de 2-7m lățime, acoperită cu prăbușiri cimentate în cea mai mare parte. La -4m sub acest planșeu se află Sala Ursoaicei. În extremitatea

PESTERA NR 1 AMONTE DE PONORUL 1

L=266 m

$$D = -115 \text{ m}$$

1

10

20 m

FIG. 15

vestică a acestei săli este o sărîtoare de -1,5m care permite accesul în Sala de ciocolată. La cea de-a treia sală a etajului se ajunge de pe platforma din Sala Ursoaicei printr-un culoar scurt.

Sala Lacului Mort prezintă surgeri parietale masive, stalactite gulerate și bulbucate. Planseul sălii este acoperit cu un strat gros de argilă. Etajul III este dezvoltat între cotele -31m și -44m. Este format din Sala Ariadnei și Sala Femurului. Sala Ariadnei se găsește la baza verticalei de -28m, care constituie limita nordică a sălii Ursoaicei. Podeaua acesteia este acoperită cu blocuri mari de stîncă și un strat gros de argilă. Extremitatea vestică a sălii este formată dintr-o sărîtoare de -4m, la baza căreia se găsește un sector de galerie de dimensiuni mari, descendentă pînă la -44m. Etajul IV este format din două săli distințe-Sala Picăturilor și Sala Jiului. Sala Picăturilor se găsește la baza unui puț de -6m, în extremitatea galeriei Femurului, iar Sala Jiului se atinge printr-o galerie scurtă din extremitatea nordică a sălii Ariadnei.

11. Avenul CSER din Dîlma cu brazi-2105/121-fig.17

Doru Bădescu

în 1981

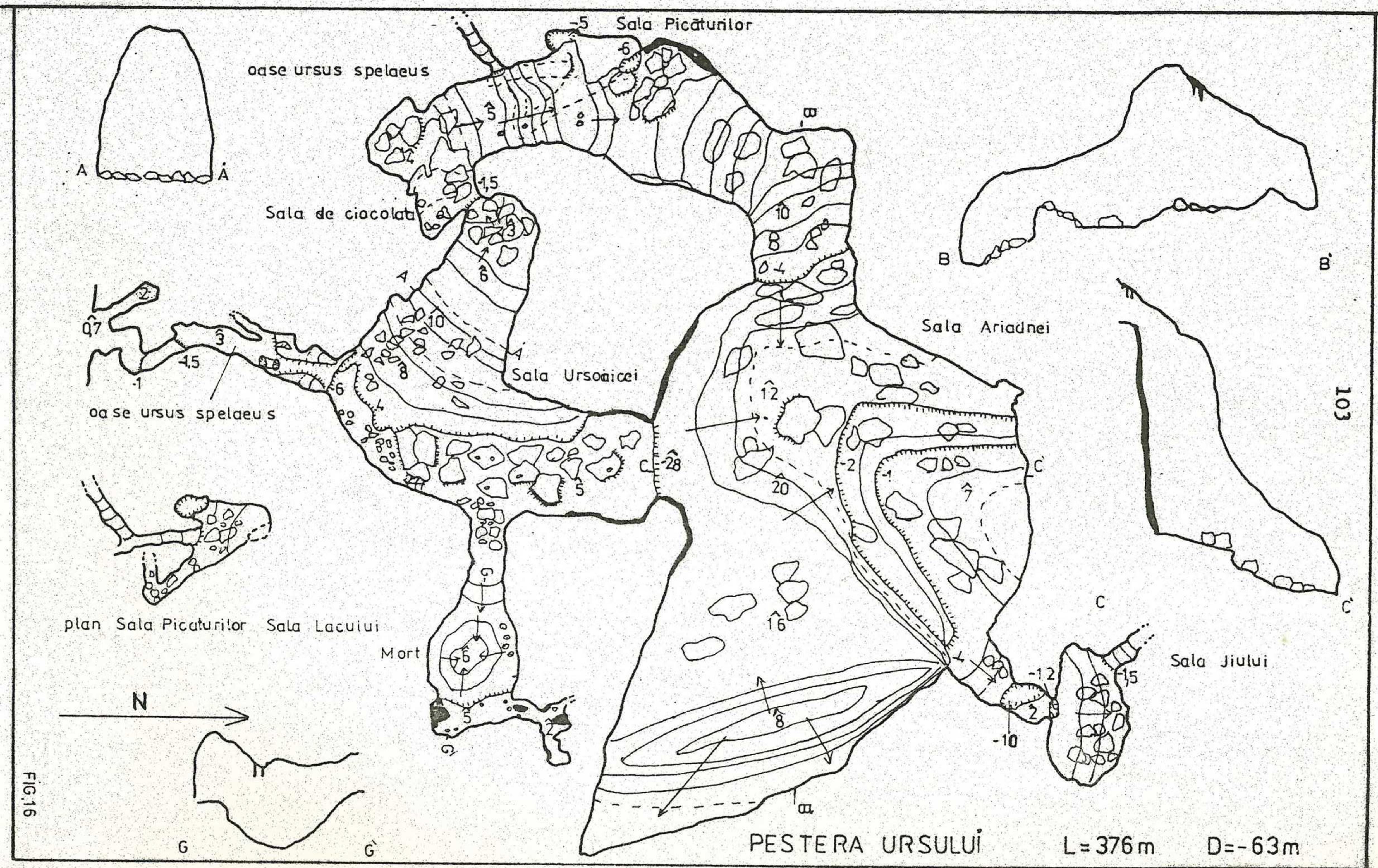
Istoric. Peștera a fost descoperită de Dan Simionescu. La explorare a participat o echipă F.V. și un grup de speologi slovaci.

Localizare. Avenul este localizat în versantul stîng al Jiului de vest. Dimensiunile mici ale intrării (1,4x1m) fac avenul greu de reperat. Intrarea este în bună parte mascată de trunchiurile a doi copaci.

Dimensiuni. L=61,01m, D=-38m, E=44m, Cr=1,3m, Aa=1305m, Ar=175m

Descriere. Avenul este format pe diaclaza, pe care iau naștere două săritori-puțuri, prima de 8,5m, iar a doua de 20m. La partea superioară a fiecărei săritori există o sală de dimensiuni reduse.

Terminusul este colmatat cu prăbușiri.

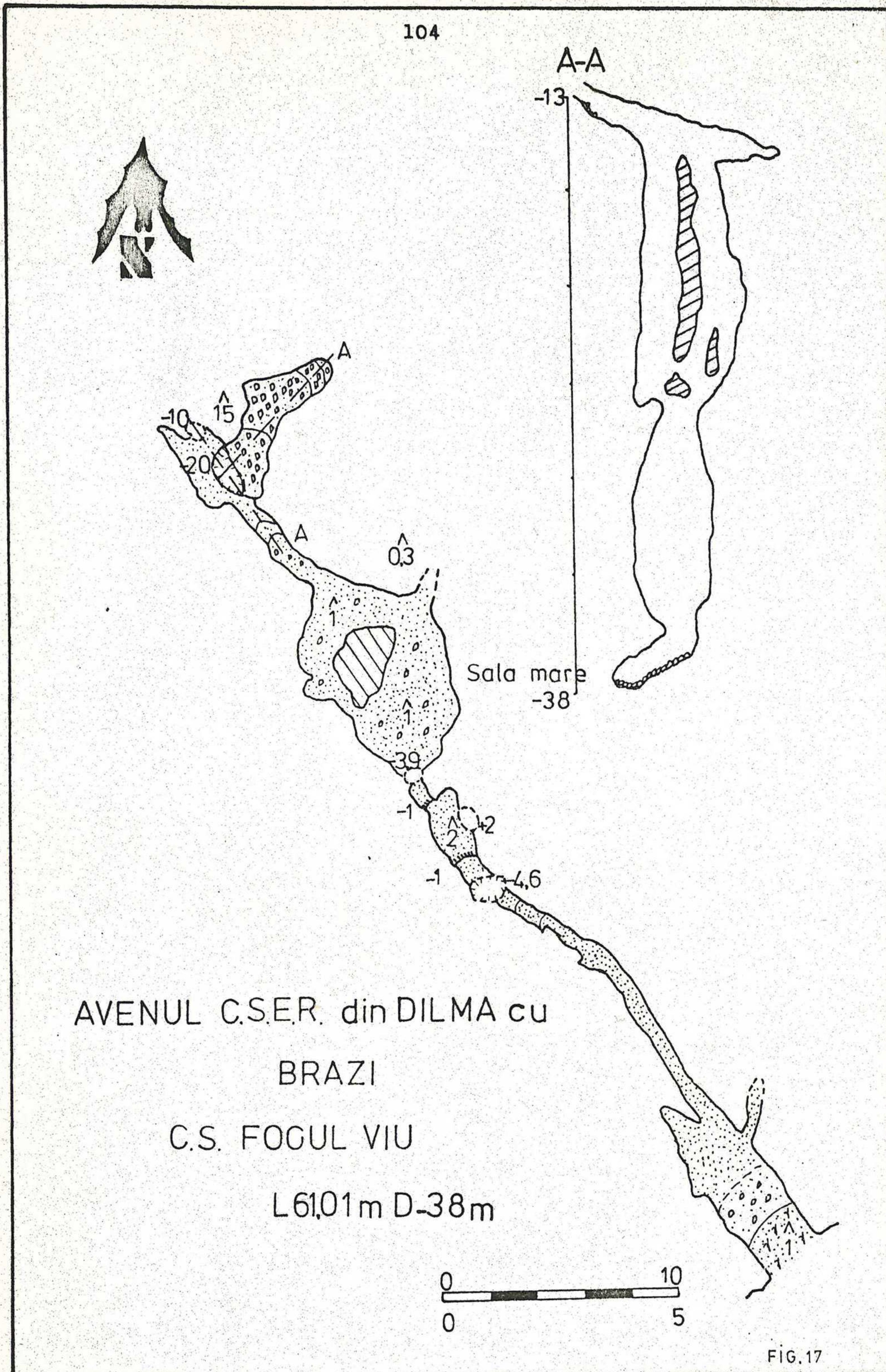
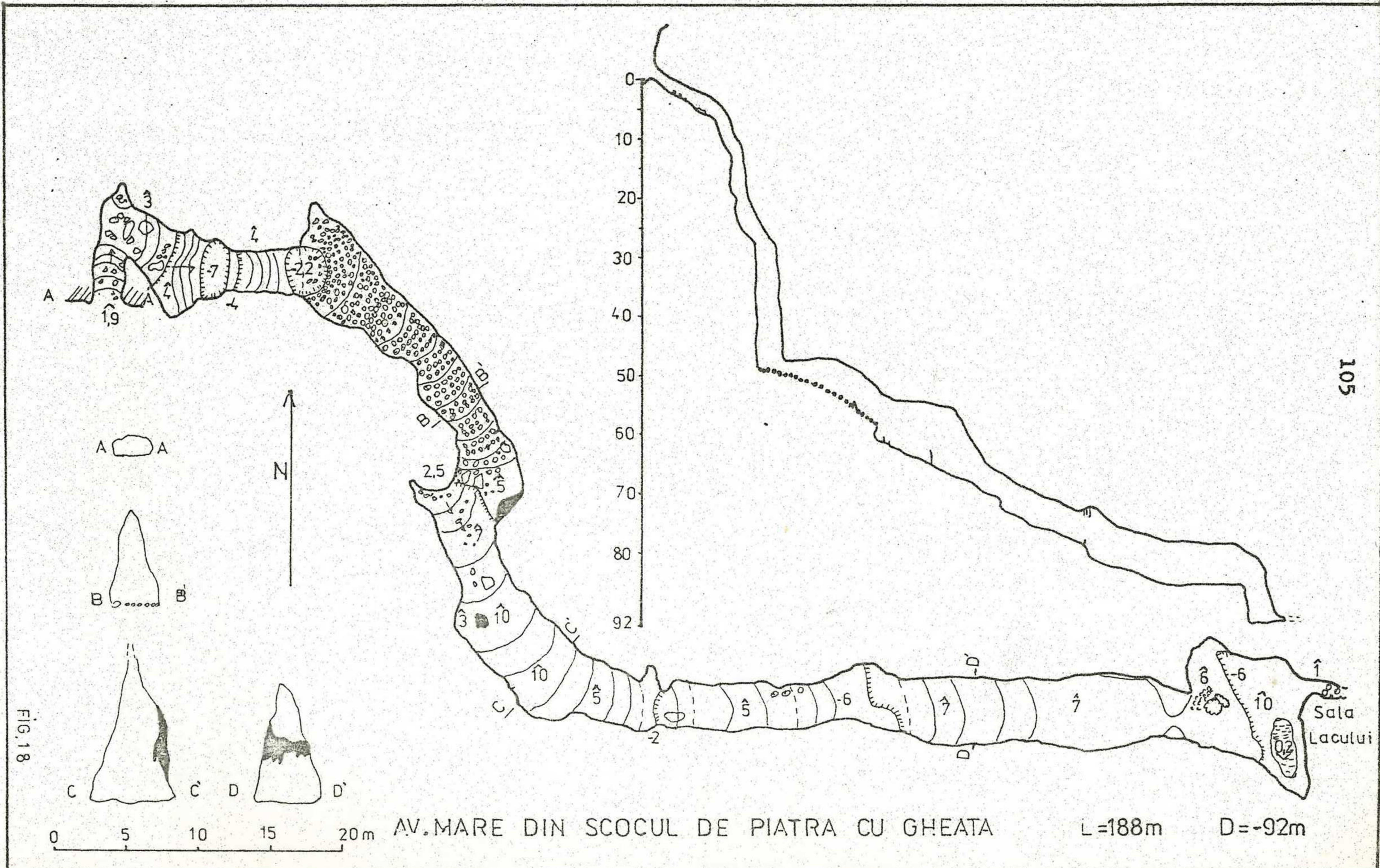

FIG.17

12.Avenul mare din Scocul de Piatră cu Gheată-2105/123fig.18-D.Bădescu

Istoric. Avenul a fost descoperit de Adriana Savu și Dan Simionescu de la F.V. în august 1981.

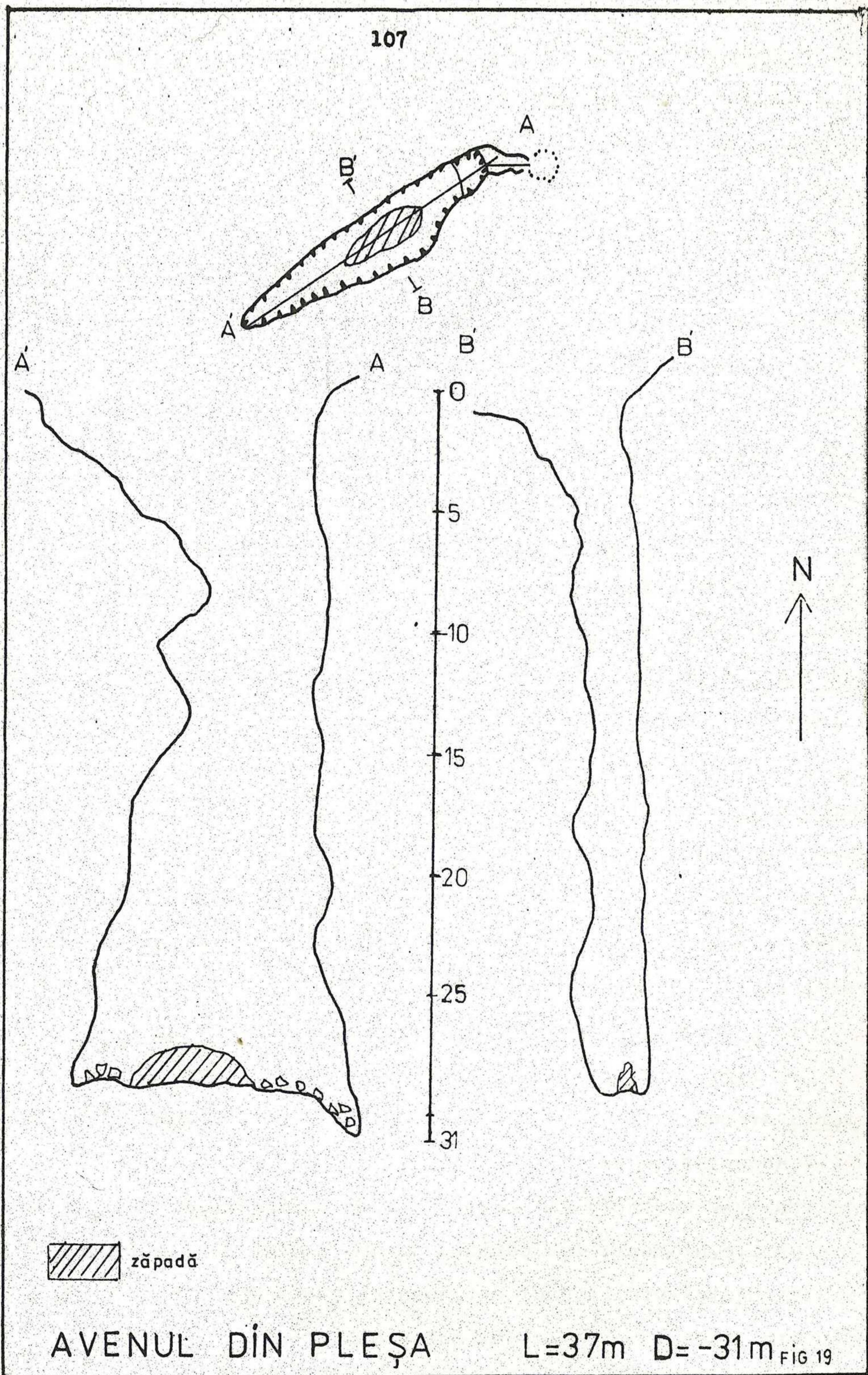
Localizare. Avenul se află situat în cumpăna de ape dintre Scocul de Piatră cu Gheată și valea imediat următoare din aval de Jiu, care a fost numită de speologi, Valea cu Cascadă, în lipsa unei toponimii locale. Cele două văi sunt afluenți pe stînga ai Jiului Mare, punctele de confluență aflîndu-se între valea Ursului și valea Jidanului. Din șosea se urcă pe Scocul de Piatră cu Gheată pînă la altitudinea de 1340m, de unde se continuă drumul pe curba de nivel, în versantul stîng al acesteia cca. 350m. Gura avenului este greu de reperat datorită pădurii dese de arbuști, dimensiunile deschiderii fiind de 2x1,8m.

Dimensiuni. L= 188m, D= 92m, E= 88m, Cr=2,14m, Aa=1340m, Ar=220m

Descriere. Avenul este format dintr-o galerie unică cu dimensiuni medii, în pantă de aprox. 35° , care este îintreruptă de verticala unui puț de 43m denivelare. Acest puț are pe parcurs mici platforme la -3m, -13m, -20m, ultimii 22m fiind perfect verticali. La baza puțului începe o galerie cu podeaua acoperită cu prăbușiri, pe parcursul căreia întîlnindu-se cîteva săritori de -2m, ultima dintre ele fiind de -6m, la baza căreia se află sala finală. Din această sală se desprinde o galerie impenetrabilă. Avenul se află într-o fază avansată de concretionare, în general predominînd surgerile parietale. Cele mai reprezentative surgeri sunt la partea superioară a săritorii de -6m, unde există două surgeri care tind să sectioneze galeria. Este semnalată prezența montmilchului.

13.Avenul din Plesă-2106/1-fig.19-Gheorghe Aldica

Istoric. A fost descoperit și cartat de o echipă F.V. în 10 august 1977.

Localizare. Avenul este situat la 200m sud-est de vîrful Plesă, în sudul crestei care coboară spre Cîmpul lui Neag.

Dimensiuni. L=37m, D=31m, E= 14m, Cr=2,7m, Aa=1820m, Ar=800m.

Descriere. Forma ovală a deschiderii avenului (11x2,8m) este păstrată și de puțul de 29m cu care se continuă. Fundul avenului este acoperit cu blocuri și zăpadă și se continuă spre nord-est cu o galerie descendantă, la extremitatea căreia apare o fereastră suspendată în perete la 1,4m (ø 0,1m) prin care se poate observa un nou puț aproximativ la -10m, accesibil doar prin dezobsturarea ferestrei. Zăpada observată la data explorării este temporară, neexistând strături de gheăță mai vechi.

14. Avenul de la fag-2106/24-fig.20-G.Ponta

Istoric. Avenul a fost descoperit în anul 1981 de o echipă F.V. condusă de Ionuț Pușpurică.

Localizare. Avenul se găsește în versantul stîng al văii Urzicarului la 150m altitudine relativă. La jumătatea distanței între talvegul văii și deschiderea cavității se află un fag mare.

Dimensiuni. L= 39m, D=25,5(-20+5,5)m, E=18m, Cr=2,1m, Aa=1300m, Ar=150m

Descriere. Avenul este format dintr-o deschidere ovală de 4,5x2,5m din care pleacă un puț vertical de -17m. La baza puțului se află o sală care are un diverticol ascendent în extremitatea estică.

Avenul se termină în fund de sac.

15. Avenul cu gheăță din Dîlma Brazii cei Vineti-2106/27

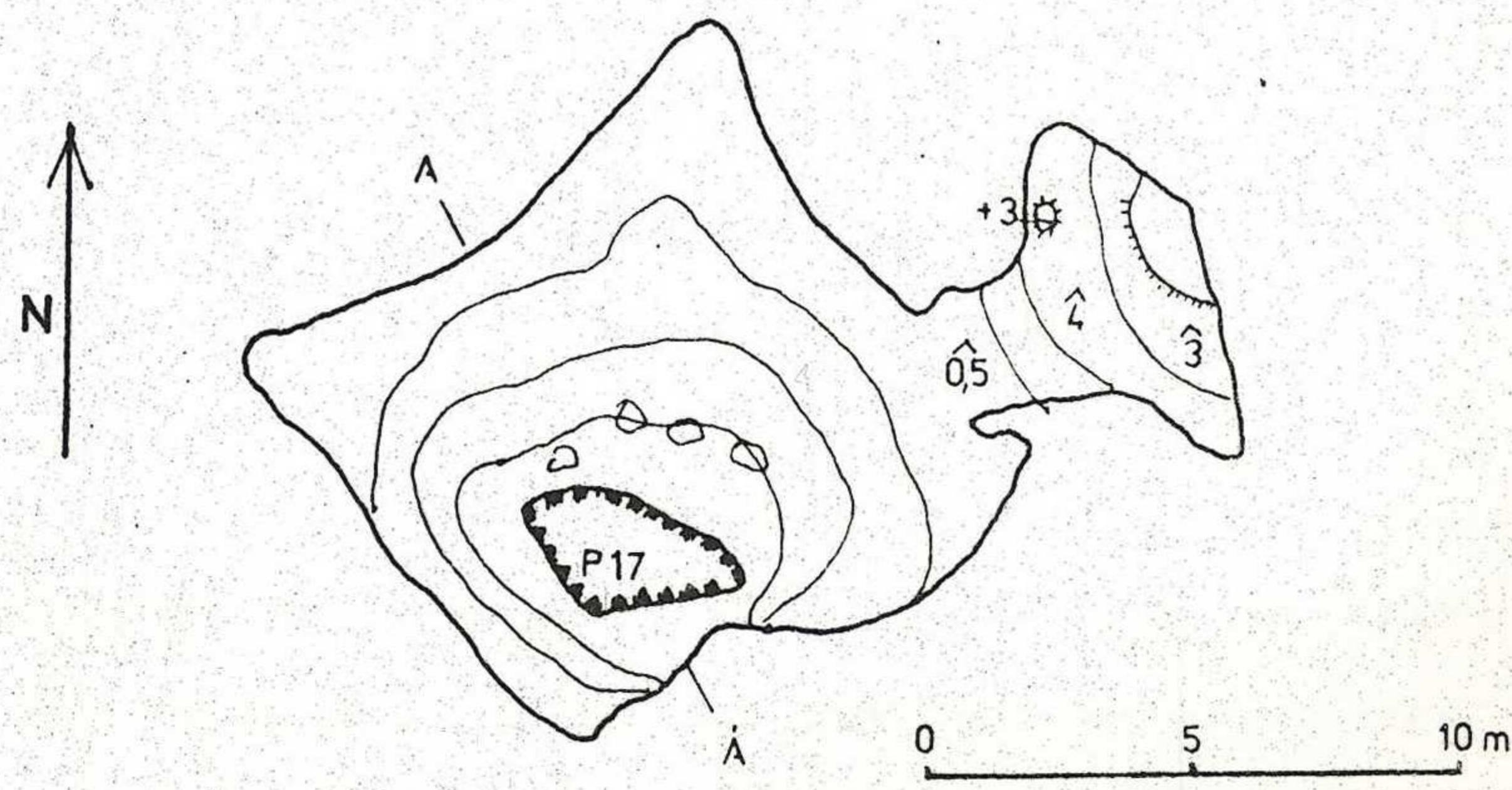
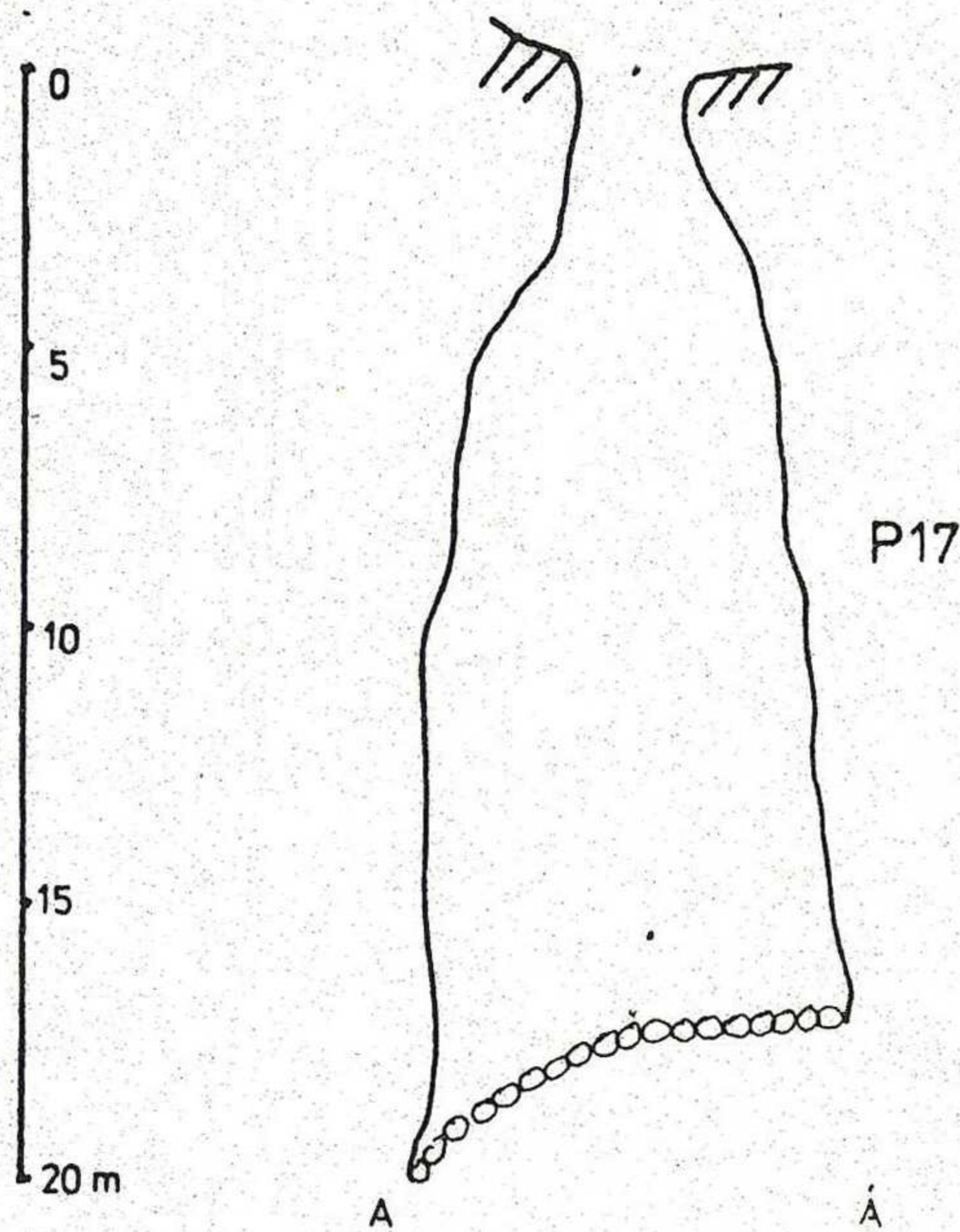
fig.21-G.Ponta

Istoric. Avenul a fost descoperit și cartat în anul 1981 de o echipă F.V. Recartat în anul 1982.

Localizare. Avenul este situat pe creasta care pleacă spre sud din vîrful Piule, și constituie cumpăna de ape dintre Scocul Infundat și valea Urzicarului. Avenul se găsește la obîrșia unei văi seci, care este affluent pe stînga al Scocului Infundat.

Dimensiuni. L=70m, D=31m, E= 24m, Cr=2,9m, Aa=1750m, Ar=0

109

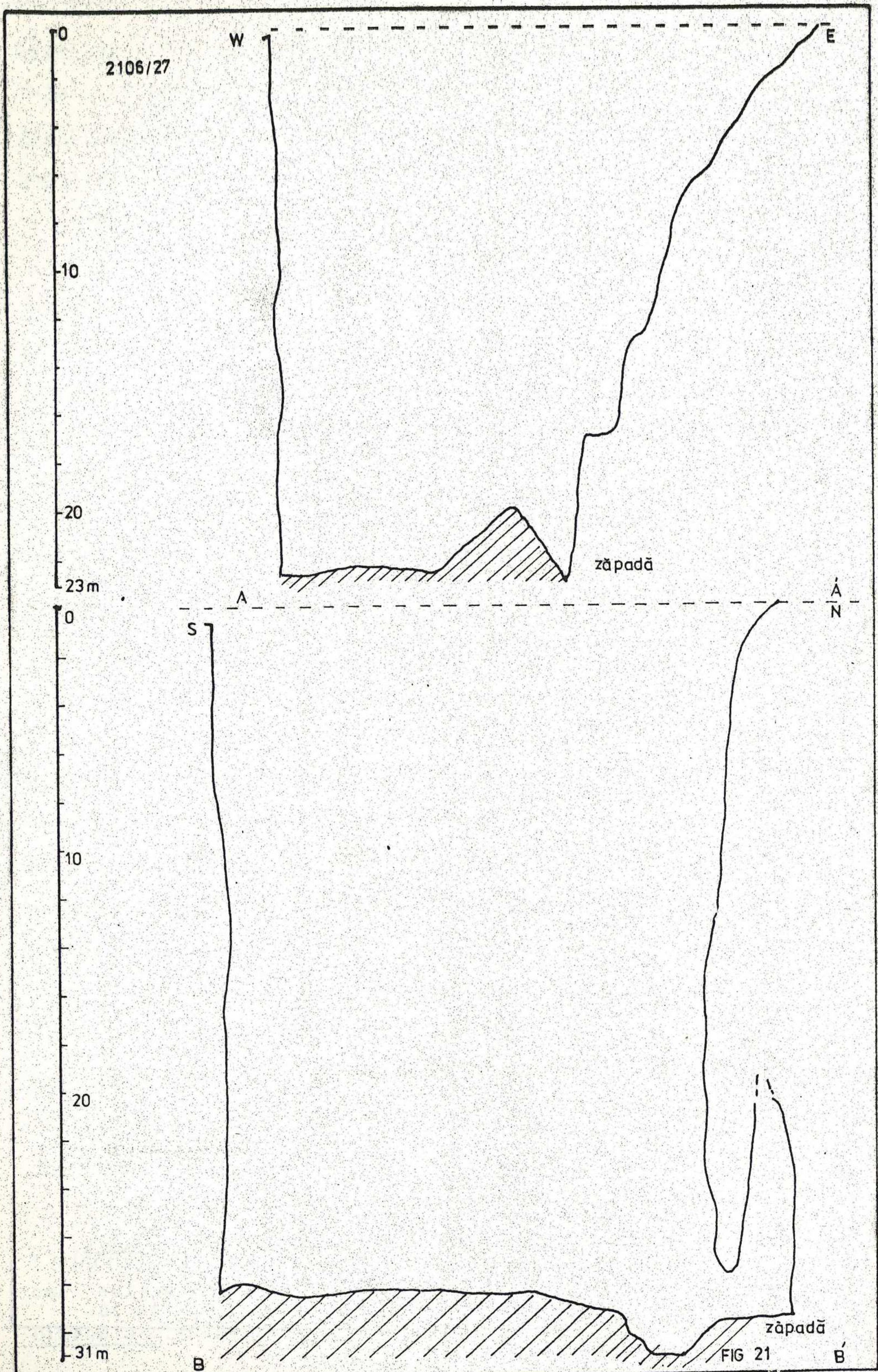

AVENUL DE LA FAG

L=39m

D=(-20,+55)m

FIG 20

Descriere. Avenul este format dintr-un puț de 22m adâncime. Deschiderea avenului are aprox. aceeași suprafață cu fundul puțului. Fundul puțului este format dintr-un imens dop de zăpadă. În anul 1981 s-a putut coborî într-o rimaie pînă la cota de -55m.

16. Peștera din muntele Cioaca-2110/4-fig.22-G.Ponta

Istoric. Peștera este descoperită în anul 1971 de o echipă F.V. Este cartată în anul 1981.

Localizare. Peștera este situată în versantul drept al Jiului de vest, în dreptul confluenței cu valea Scorota. Deschiderea peșterii apare în dreapta Peșterii cu corali.

Dimensiuni. L=89,8m, D=10(0+10)m, E=53m, Cr=1,7m, Aa=1225m, Ar=115m

Descriere. Peștera este dezvoltată pe o fractură cu direcția nord-sud. Este formată dintr-o galerie unică cu dimensiuni medii la început, care se îngustează spre partea finală. Nu este concretionată. Dispunerea spațială a cavitații sugerează ideea de a fi fost un nivel superior al Peșterii cu Corali.

17. Peștera cu bolovani din Cioaca Ursului-2110/75-

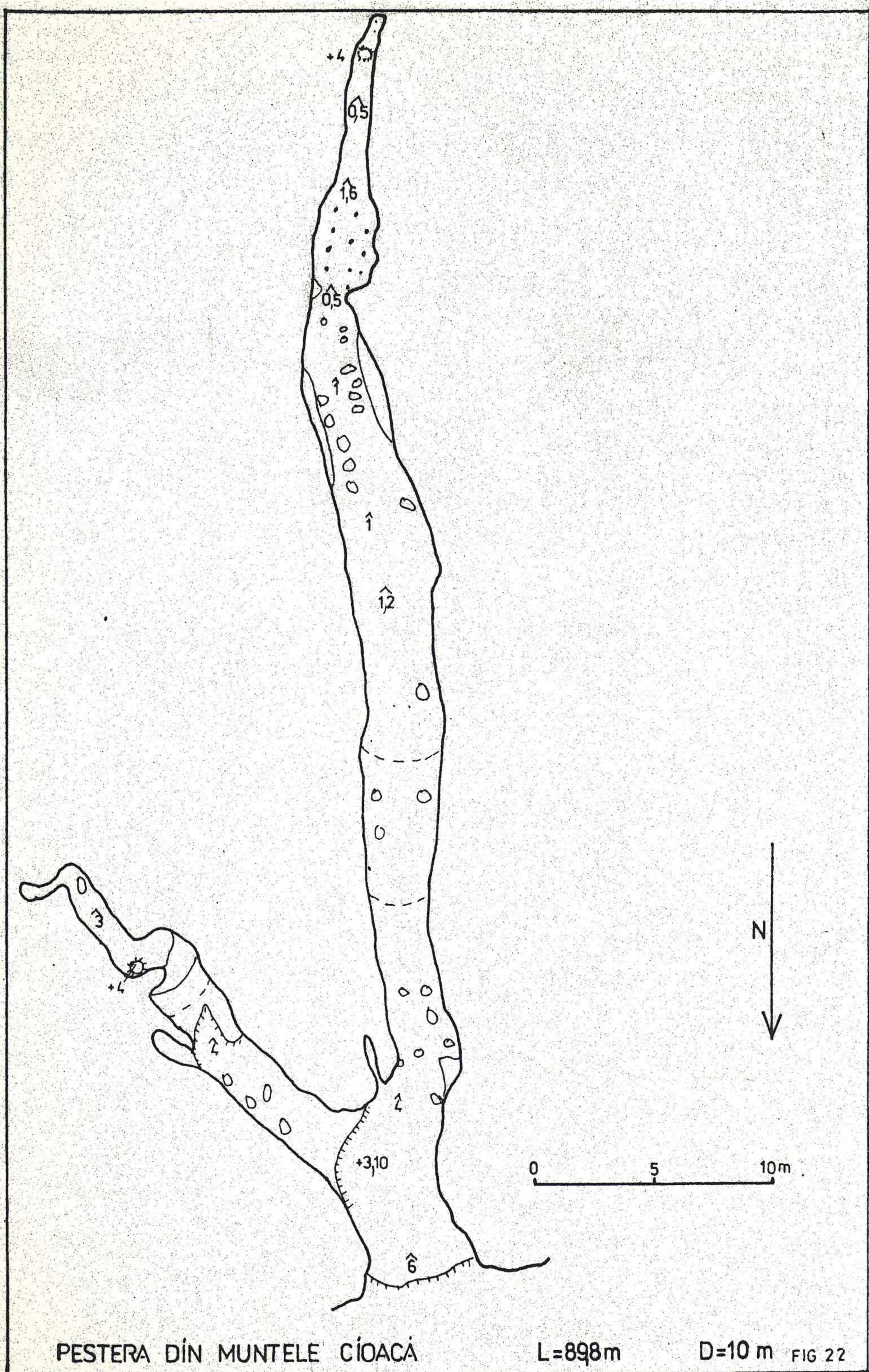
fig.23-Gheorghe Aldica

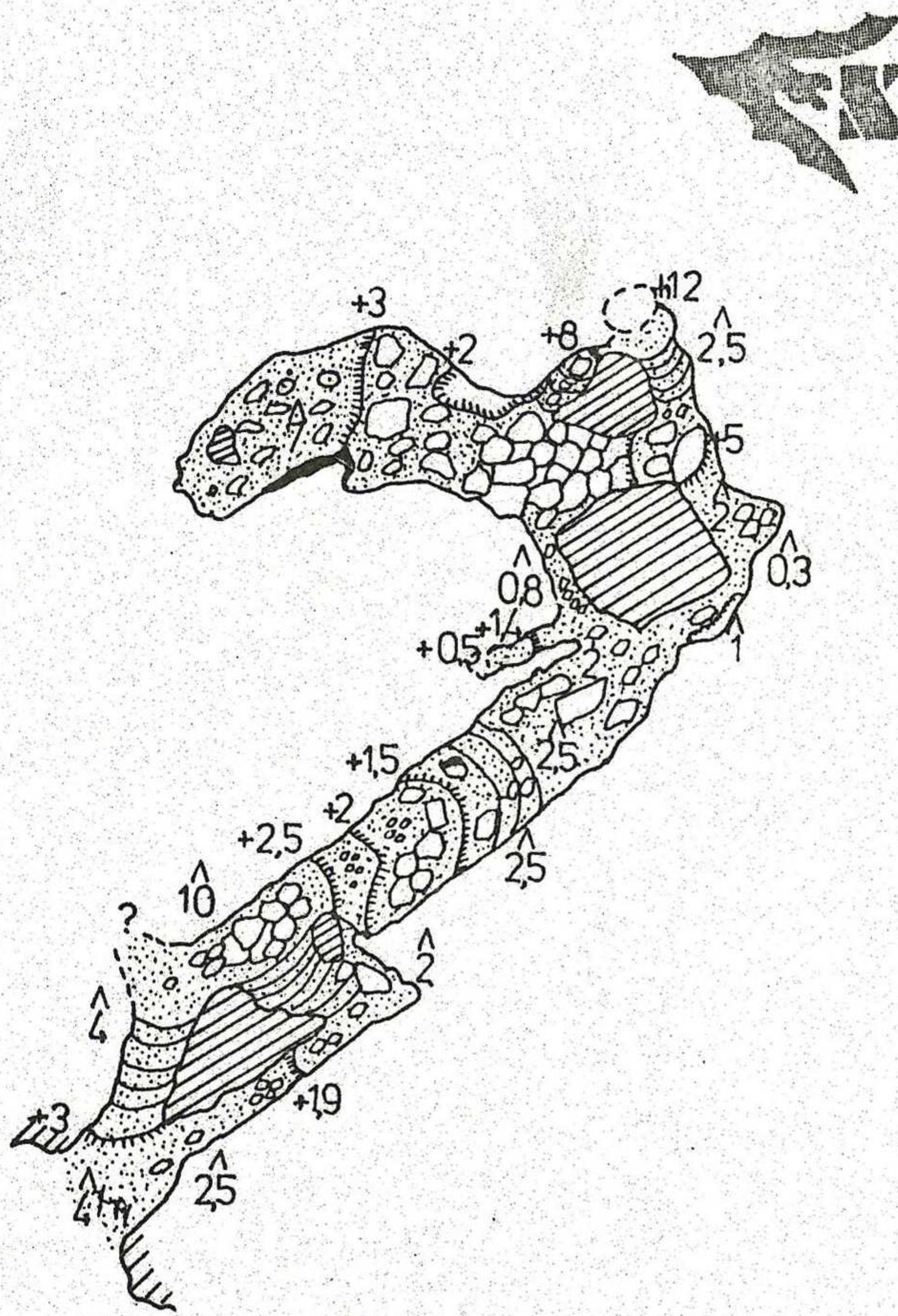
Istoric. Peștera a fost descoperită de Doru Bădescu și cartată în 1981 data de 11 august de o echipă F.V.

Localizare. Peștera se află în versantul drept al Jiului, în primul grup de stînci vizibile amonte de confluența acestuia cu valea Jidanului.

Dimensiuni. L=126,5m, D=26(-5+21)m, E=72,5m, Cr=1,7m, Aa=1320m, Ar=200m

Descriere. Dezvoltată pe o diaclază nord vest-sud est, peștera este formată dintr-o galerie la început puternic ascendentă, care după un scurt sector orizontal, coboară spre singura porțiune fără prăbușiri din peșteră. În unele locuri grosimea stratului de prăbușiri poate atinge 5m. Se remarcă mici hornuri și intrînduri suspendate. Pe pereti apar coralite și curgeri parietale.

PEŞTERA CU BOLOVANI DIN DEALUL
CIOACA URSULUI

FIG. 23

18. Peștera ascunsă din Cioaca Ursului-2110/86-fig.24Gheorghe Aldica

Istoric. A fost descoperită de cercul F.V. în 3 august 1981.

Localizare. De la confluența cu Jiul de vest, se urcă pe pîrîul Ursului pînă la contactul calcarelor cu cristalinul. În versantul drept al văii Ursului, acest contact este marcat de o vale. Din șaua care desparte această vale de bazinul Jidanului, la 100m spre sud-vest pe curba de nivel apar cele două deschideri ale peșterii (4x4m, 0,8x0,6m).

Dimensiuni. L=182m, D=20,2m, E=92m, Cr=2m, Aa=1390m, Ar=200m

Descriere. Peștera este formată dintr-o galerie unică, descendentală dezvoltată pe o fractură cu direcția nord-sud. Galeria este punctată de cîteva săli. Pe un scurt sector apar două nivale, distanță pe un ecart de 7m. Peștera este concreționată. Este prezent montmilchul. Geneza peșterii este datorată unei rețele hidrologice vechi care drena apele din bordura munților Vîlcan spre culoarul Cerna-Jiu. În peșteră se poate observa chiar un nivel de curgere sub presiune care demonstrează direcția de drenaj. Menționăm că este singura peșteră de acest tip din tot bazinul Jiului de vest.

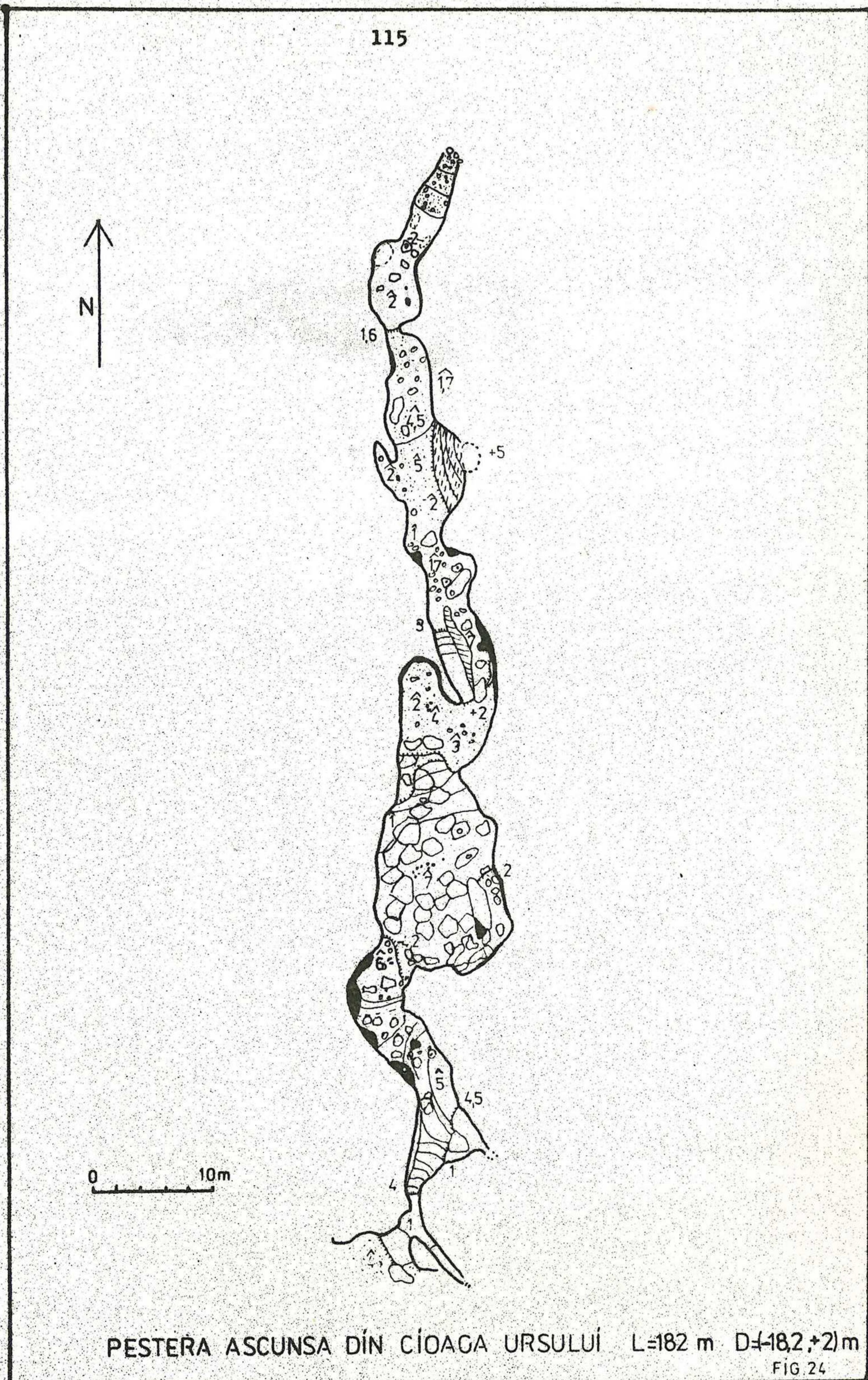
ABSTRACT

Speological researches of Jiul de Vest-Cernișoara area

This paper reviews the geological and tectonic factors influence the geohidrology of the Jiul de Vest-Cernișoara karst area of the Western part of South Carpathians. (Retezat, Godeanu and Vîlcan Mountains) A dye tracer with In-EDTA of 13.350m straight line length across limestone is presented.

A statistic study of 622 caves from this area is presented after the model gived by Jaques and Pascale Choppy, 1981. Using the figures of the caves known in this area, we get for n; developments n=2,17 , denivelations n=2,61.

115

In the third part is presented, the main 18 caves from this alpin karst area from România. The most intersting cave-one is figured in the fig.8, being the greatest ice-cave from the Southern Carpatians.

The figures explanations.

Fig.1 The study area Jiul de vest-Cernisoara karst area.

Fig.2 The curve of the variation of the concentration of In-EDTA in time(days since dye injection)

Fig.3 The curve of variation of the water discharge at Cerna Spring in time(month August and September).

Fig.4 The cave disposal along the Jiul de vest valley(the black line which is started at 1160m level is the actul talveg of Jiul de vest river.

Fig.5 Frequency curve of the developments and denivelations of the group of the caves from this area.

----- denivelation

_____ development

Fig.6 The representation in coordonates ilogaritmiques of the denivelations and the development of the caves from the area

$$n\text{-denivelation} = 2,61 \quad n\text{-development} = 2,17$$

Fig.7 To 24-maps of the mains caves from the area which is publish for the first time.

Bibliografie-References

1. S.Bulgăr(1980)-Elaborarea metodicii hidrologice pentru zonele de carst-Arh.I.M.H.
2. Jacques et Pascale Choppy(1981)-Etude Statistique des Grandes Cavités Mondiales-Proceeding of the eighth international Congress of Speleology-Bowling Green,Kentucky, U.S.A.-page 703.
3. R.Curl(1966)-Caves as a measure of Karst,The J. of Geolo

5,2,798.

4. L.Gaspar(1983)-Subraport la referința 8.
5. C.Goran(1982)-Catalogul sistematic al peșterilor din România,
CNEFS, București.
6. C.Lascu(1983)-Subraport la referința 8.
7. Emile de Martonne(1907)-Recherches sur l'evolution morphologique
des Alpes de Transylvanie(Carpates Meridionales),Rev.
Geogr. Annelle(1906-1907)Paris.
8. G.Ponta,R.Strusievicz,L.Strusievicz(1983)-Studii hidrogeologice
pentru ape potabile și termale în bazinele hidrografice
ale rîurilor Cernișoara și Jiul de vest.
9. I.Povară(1976)-Note sur la provenance des eaux de la resurgence
"Izvoru Cernei"(Carpates Meridionales-Roumanie),Travaux
de l'Institut de Spéologie "Emil Racoviță",tome XV,București.